

MAGYAR LAPOK

I. Nemzeti Múzeum könyvtárának
BUDAPEST

XI. évfolyam, 234 (3098) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Belső arcvonalok csatája

(P. I.) Ha nem is ilyen formában, de már sokszor találkoztunk a fogalommal. Legtöbbször úgy emlegetik, mint az idegek háborúját. Az elnevezés nem is fontos. Annál inkább az, amit takar, ami mögötte van.

Nem régen nyilatkozott a háború eshetőségeiről az egyik vezető angol politikus és azt mondta, hogy Anglia nyer, ha a német nép idegzete felmondja a szolgálatot. Nem a fegyverekre, nem a nyersanyagokra, nem a hadsereg fegyvertényeire hivatkozott, hanem az ellenfél belső arcvonalának ellenállóképességére. — Nyilatkozatát azonban tovább is folytathatta volna: Anglia elbukik, ha az angol nép idegzete felmondja a szolgálatot, vagy belső arcvonala előbb omlik össze, mint az ellenfélé. Mert minden a kitarás dolga. A küzdőfelek a dolog természetes rendje szerint kifáradnak a küzdelemben, hiszen erőt, energiát áldoznak minden mozdulatra. De a kifáradt ellenfelek közül is az egyik tovább tart ki, mint a másik.

Hogy ebben a kitarásban milyen nagy szerepe van a belső arcvonalnak, azt senkinek sem kell bizonyítani. Az angol vezető államférfi nyilatkozata egészen jól megvilágítja a belső arcvonal központi helyzetét a háborúban. Különösen akkor áll előtűnk egész nagyságában a kérdés fontossága, ha tekintetbe vesszük a mai háború totális jellegét. Ma az egész nemzet, a nemzetnek minden egyes tagja, a legkisebb is résztvesz a háborúban. Ma mindenki viseli a felelősséget a maga helyén és a maga szerepéért. Ma mindenkinek tudnia kell, hogy nincs közömbös, érdektelen hely, szerep, viselkedés és gondolkodás. A belső arcvonal szerves részt a támadásnak és a védelemnek s ezeken keresztül a végső győzelemnek.

Tehát nemcsak a hadseregek állnak egymással szemben, hanem a belső arcvonalak is. A győzelem ott lesz, ahol végig kitartanak, ahol a külső front mindvégig szilárd, egységes, erős belső frontra támaszkodhatik.

Iratalmas és bonyolult szervezet ez a belső front. Tulajdonképpen a nemzeti közösség felfokozott teljesítményekre és erőfeszítésekre beállított élete. Háború itthon. Ugy kell tehát teljesíteni minden legkisebb kötelességünket, mintha frontszolgálat lenne. Ugy kell elosztanunk egymás között a municiót — közszükségleti cikkeket — hogy minden szakaszra jusson elég. Mert hiába áll az egyik szakaszon hegyszámra a töltény, ha a másikon meg semmi sincs! Az egész front a fontos. A minden részében egyenletesen megterhelt arcvonal.

A belső arcvonalok is megvívják most csatáikat. A miénk nem lesz

Két gyár kivételével

Stalingrád egész városi területe német kézen van már

Honvédségünk visszaverte az arcvonal ellen indított szovjet támadásokat. Nagyobb japán csapat szállott partra Guadalcanal szigetén

A Magyar Távirati Iroda jelenti: (25-ik számú hadijelentés.) A honvédszer-
kar főnöke közli: Az elmúlt hét folyamán az ellenség több helyen heves támadásokat intézett a honvédsereg arcvonal ellen. Védelmünk zárótűzében valamennyi támadás összeomlott. Az

ellenség véres veszteségei rendkívül nagyok. Saját rohamjáróink a Don tulsó partján több ellenséges támpontot összeromboltak és foglyokkal tértek vissza. Légvédelmi tüzérségünk 5 ellenséges repülőgépet lőtt le. Ezek közül kettő angol felségjegyet viselt.

„Stalingrád a végét járja” — jelenti a szovjet Vörös Csillag

Stockholmból jelentik: (Stefani.) A moszkvai rádió pénteken este bejelentette, hogy Stalingrád védőinek helyzete rendkívül válságos. A rádió döntő harcokról beszélt, elismerve, hogy a szovjet csapatok kénytelenek voltak visszavonulni és a munkásnegyed elhagyásával szabadutat engedni a támadóknak a Volga felé. A „Vörös Csillag” című lap szerint Stalingrád október 14 óta ismét légipokollá változott. A németek legalább 1500 légitámadást intéztek az alig másfél kilométer széles arcvonal ellen.

Stalingrád a végét járja! — fejezi be cikkét a szovjet lap.

Berlini jelentés szerint most már Stalingrád egész városi területe az északi részben levő két nagy gyár kivételével a német csapatok kezében van. Ezek a gyártömbök, melyeket a német bombák teljesen rombdöntöttek a Volga és a német vonal közé vannak bezárva. Már a szovjet is beismerte, hogy a német haderők a város északi részeibe erősen behatoltak.

Angol aggodalmak a Málta elleni támadások miatt

Zürichből jelentik: (Bud. Tud.) Az angol fővárosba érkező hírek alapján brit illetékes körökben aggodalommal tekintenek a Málta elleni tengelytámadások felé. A Neue Zürcher Zeitung szerint Londonban az a vélemény, hogy a Máltáért folyó második csatáról van szó. A Daily Mail úgy véli, hogy Afrikában nagyméretű támadás áll küszöbön és a tengelyes csapatok utánpótlási szolgáltatásának biztosítására és az egyiptomi támadás tehermentesítésére szolgálnának a légitámadások. Megjegyzi azonban a lap, hogy ezek a támadások méretükben túlmennek a szükséges tehermen-

tesítő és biztosító támadás méretein és azt a látszatot keltik, hogy a sziget bevétele célzó.

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német Távirati Iroda katonai helyen értesül, német harcigépek október 16-án több nappali támadást intéztek Anglia déli és délnyugati partvidéke ellen. Bombatelitalásokat értek el hadifontosságú üzemekben, valamint több nagy épülettömbben. A horgonyzó naszádokat bombákkal és gépfegyvertűvel árasztották el. Már az első támadás alkalmával 6 naszád elsüllyedt, több súlyosan megrongálódott, vagy kigyulladt.

Heves tengeri csata tombol Guadalcanal sziget körül

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Északamerikai körökből származó jelentések szerint heves tengericsata tombol Guadalcanal sziget

körül, ahol a japánok 7 csatornikajét, több más cirkáló, 4 repülőgéphordozóját és sok könnyű tengeri harc-egységet vontak össze. Hír szerint több

hitványabb, mint bárkié! A mi idegzetünk lesz olyan erős, mint bárkié, vagy még erősebb is.

szakaszra jusson elég, hogy minden szakaszra jusson elég. Mert hiába áll az egyik szakaszon hegyszámra a töltény, ha a másikon meg semmi sincs! Az egész front a fontos. A minden részében egyenletesen megterhelt arcvonal.

A belső arcvonalok is megvívják most csatáikat. A miénk nem lesz

legyen munició egyenlő mértékben a belső arcvonal minden szakaszán. Ha ez a kettő megvan, győzelmesen megvívjuk csatánkat az ellenség belső arcvonalával.

harcokot is partraszállítottak, amelyek már útközébe is kerültek az amerikai páncélcirkókat. Az amerikai harcverés nem is próbálja lebecsülni a csata súlyosságát, de meg is hangsúlyozta, hogy a sziget elfoglalásának nem lenne jelentősége. Az amerikai közvélemény megnyugtatója céljából a tengerészeti hatóságok továbbra is mélyen hallgatnak az amerikai veszteségekről és valószínűtlennek látszó listákat közölnek a japán veszteségekről.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint az amerikai hadügyminiszterium közölte, hogy nagyobb japán csapat szállott partra Guadalcanal szigetén. Az amerikai állásokat tüzérség lövi.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint a szövetségesek csendesóceáni főhadiszállásáról jelentették, hogy Uj-Guineában a japánok új állásokat szállottak meg.

Teljesen átalakul az új műút mentén a Schlauch-tér és a Püspök-kert képe

Nagyvárad. Saját tud. Kertész K. Róbert nyugalmazott államtitkár, a parkosítások kormánybiztosa szombat délután 11 óras gyorsra Nagyváradra érkezett és nyomban megkezdte tanácskozásait a városházán Hlatky Endre főispánnal, Soós István polgármesterrel, Bakó mérnökkel és Urbán városi főkertésszel a 4-es számú utszakaszk átvonulási helyein a Schlauch-téren és a Püspök-kertben szükségesé vált átrendezések tárgyában. A város házáról a helyszínre ment a biztosítás, ahol a püspökség bevonásával folytatott a megbeszéléseket.

Mint hogy az új műúthoz a park és a kert jelentős szint-különbségeket mutat fel. látványos terraszokkal, csobogókka és bástyaszerű megoldásokkal fogják az út mentén lévő területeket kiképezni, különös figyelemmel arra, hogy a műútról a püspöki palotára megfelelő rálátás legyen.

Megállapították Nagyváradon az üzletek új záróráját

A mai naptól kezdve érvényes az új záróra-rendelet

Ertesítem a város közönségét, hogy a 134.800-1942. K. M. rendeletben kapott felhatalmazás alapján a város területére az üzletek nyitvatartási idejét a következőkben szabályoztam:

1. Élelmiszer, illetve tulnyomólag élelmiszert árusító üzletek: október hó 1-től április 30-ig reggel 7 órától 13 óráig és délután 15 órától 18 óra 30 percig tarthatnak nyitva. Május 1-től szeptember 30-ig reggel 7 órától 13 óráig és délután 16 órától 19 óráig tarthatnak nyitva.

2. Egyéb nyílt árusítási üzletek: Október 1-től április 30-ig reggel 8 órától 13 óráig és délután 14 óra 30 perctől 17 óra 30 percig tarthatnak nyitva. Május 1-től szeptember 30-ig reggel 8 órától 13 óráig és délután 16 órától 19 óráig tarthatnak nyitva.

Felhívom az érdekeltek figyelmét, hogy a mai napon életbe lépett a m. kir. Iparügyi Miniszter ur 65.800-1942. sz. rendelete, amely a cukrászdák, hentes-mészáros, valamint sütőipari üzletek nyitvatartását szabályozza. E szerint a cukrászdák reggel 7 óra előtt kinyitni, május 1-től szeptember 30-ig éjszeli 12 órán, az év többi részében éjjel 11 órán túl nyitva tartani nem szabad. Ennél a rendelkezésnél figyelembe kell venni azonban az 5550-1942. M. E. sz. rendelet intézkedéseit, amelyhez képest a rendelet hatályban létele alatt nyári hónapokban is csak 11 óráig tarthatók nyitva a cukrászdák. A hentes és péküzletek zárórája azonos az élelmiszerüzletekével. Figyelmeztetem az érdekelteket arra is, hogy a 134.800-1942. K. M. rendelet, valamint a 65.800-1942.

Némethy Ferenc szociális felügyelő megtekintette a vármegye népjóléti megvalósításait

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Némethy Ferenc szociális felügyelő, aki több napja tartózkodik Nagyváradon, illetve Bihar megyében, bejárta a vármegyét és megtekintette a vármegyei közjóléti szövetkezet szociális megvalósításait. Tegnap tért vissza körútjáról és megbeszélést tartott a közjóléti szövetkezet tisztviselőivel és a vármegye közjóléti előadóival. Megtekintette észrevételeit és utasításokat adott a további munkára vonatkozólag.

Az ONCSA házak építésével kapcsolatban a korábbi felülvizsgálás alkalmával határidőt adtak azoknak a vállalkozóknak, akik különböző okok miatt nem tudták kellőképpen folytatni, illetve befejezéséhez juttatni az építési munkálatokat. Ezek közül azokról, akik nem mutattak fel a határidőre megkívánt eredményt, megvonták a munkát és más vállalkozóknak adták ki.

Az újonnan létesített lakótelepeken kívül a vármegyei közjóléti szövetkezet 187 árvíz-rongálta házat épített egészen újja és 196-ot javított ki.

Különösen szép eredményeket mutatott fel a közjóléti szövetkezet traktorosztálya. A rendelkezésére álló 18 traktorral számos kiszáraztató földjét műszakolták fel, főként olyan területeken, amelyek a tavaszi belvizek lecsapottaként tettek az igával való megmunkálást. Közép- és nagybirtokosok földjeit alig 8 százalékosan szántották fel a szövetkezet traktorai s ebben a számban kifejezésre jut az akciónak a kisemberek támogatására irányuló célkitűzése.

Azokról a kisgazdaktól, akik a nekik jutottot haszonállatokat nem részesítették kellő gondozásban, vagy pedig igazolatlanul nem fizették meg a törlesztési összegeket, elvették ezeket az állatokat és arra érdemes csejgyermekes gazda-családoknak juttatták.

A szövetkezet egyik igen nagyjelentőségű akciójaként a gyékényfonáshoz szükséges 9.000 kéve gyékényt beszereztek s ezeket beszerzési áron azoknak a kisembereknek juttatják akik kész-

pénzben nem tudták megvásárolni a fonáshoz szükséges anyagot.

A kendermag-akció során azok a gazdák, akik tavasszal vetőmagot kaptak, ennek árát most kenderrostban fizették vissza.

Ítéletet hirdetett a törvényszék dr. Ferdényi Kálmán birtokperének egy részében

**A szerződés érvénytelensége miatt visszaitélt Ferdényinek
4 hold szőlőt és 20 hold szántót**

Nagyvárad. Saját tud. Megemlékeztünk arról a nagyszabású birtokperéről, amelyet dr. Ferdényi Kálmán pápai kamarás indított több mint kétezár személy ellen egykori, összesen 506 kataztrális holdat kitevő birtokának visszaszerzésére. A birtokot annakidején Ferdényi Kálmán kényszerítő körülmények hatása alatt potom összegért, 500 ezer leiert adta el.

A nagyváradai törvényszék dr. Hoványi polgári egyes bírójá szombat reggel hirdetett ítéletet a nagy birtokper két részletgyében: és pedig Ferdényi Kálmánnak Baciu Liviusz temesvári törvényszéki bíró és jogutódai, valamint Hosszu Pável és társai elleni keresetében négy kataztrális holdat kitevő szőlő, illetve a szőlő mellett elfekvő 20 hold szántó visszaperlése ügyében.

A törvényszék mindkét esetben érvénytelennek nyilvánította az annakidején kötött adás-vételi szerződést és kötelezte az alpereseket, hogy felperesnek a per tárgyat képező ingatlanrészeket 15 napon belül birtokba adják. Egyben kötelezte felperest, hogy az akkori eladási árat — megfelelő pengő-összegekben — 15 napon belül az alpereseknek visszafizesse.

Az ítélet indoklása mindkét esetben kimondja, hogy a tanuvalomások során

Apollo filmszínházban

Az évad legnagyobb sikerű filmje

Órségváltás

Főszerepben: CSORTOS, PAGER, HIDVÉGHY VALERIA

Belvárosi

Gentrifészek

A szezon legnagyobb sikerű vígjátéka.

Tolnay K., Vaszarv P., Csontos. Hajmássy, Pethes.

Jókai Mór legnépszerűbb regényének filmváltozata

Aranyember

Főszereplői: Kiss Ferenc, Uray, Egry Mária, Füzess Anna

CASINOBAN

Ip. M. rendelet az üzletek nyitvatartására nézve fontos és részletes utasításokat ad, tehát saját érdekében mindenki lelkiismeretesen tanulmányozza át a vonatkozó rendeleteket, nehogy büntetésnek tegye ki magát.
Nagyvárad, 1942. október 17.

Dr. Soós István, s. k.
polgármester.

Ülést tartott az Americano his- káptalanja

Nagyvárad. Saját tud. Tegnap este 6 órakor ülést tartott az Americano Bihar Korporációja Hasznos Imre igazgató, prior elnöklétével.

Az ülés kezdetén Hasznos Imre a mostani nehéz idők katolikus kötelességeiről emlékezett meg. Hangoztatta, hogy a belső elmélyülés a hit cselekedetekben való megvallása, a hűség elvekhez a Korporáció tagjainak kötelessége. A priori jelentés szerint a nagykáptalan jóváhagyta a kiskáptalan összetételét. Beszámolt arról is, hogy három érettségizett ifjút kedvezményesen juttattak helyhez a budapesti Kollegium Americanum-ban.

Dr. Gyöngyösey Istvánné priorissa terjesztette elő ezután jelentését. Beszámolt arról, hogy a Korporáció hölgytagjai az elkövetkező hetekben a Katolikus Akció világnézetj előadásai érdekében fejtenek ki tevékenységet. Januártól kezdve egyetemlegesen részt vesznek a női honvédelmi munkában. Dr. Hanzély Lajos lelkes számolt be ezután a munkaprogramról. Bejelentette, hogy október 25-én Krisztus Király vasárnapján a Korporáció testületileg vesz részt az Orsolya zárdában tartandó ünnepélyes Veni Sancten. A közös szentmisét és szentáldozást a hártóeren küzdő katonákért ajánlják fel. Dr. Dévald László pénztáros jelentése után sor került a felügyelő bizottság kiegészítésére. Megválasztották: Dr. Pál Árpád főszervezőt, képviselőt, Korts máros László képviselőt és Fábér Lipót bankigazgatót.

Megváltoztatta a törvényszék a járásbíróhatározatát egy kilakoltatási perben

Nagyvárad. Saját tud. M. J.-né nagyváradai háztulajdonos azonnali hatályval felmondott B. P. nevű lakójának és egyben keresetet nyújtott be ellene a járásbírósnak, azért, mert lakója őt többször súlyosan megsértette s egészen durva szavakkal illette. A járásbíró elutasította a keresetet azzal, hogy a sértő kifejezések nem vonhaták maguk után az azonnali hatállyal való felmondást.

M. J.-né megfellebbezte a járásbíró határozatát a törvényszéknél, amelynek Gergelyffy tanácsa szombaton délelőtt hozott ítéletével megváltoztatta a járásbíró határozatát, helyt adott a felperes fellebbezésének és utasította B. P.-t a lakás azonnali kiürítésére.

Amerikai csapatok támadása várható minden órában Dakar ellen

Csunking követet küld a Vatikánba. 24 és fél millió tonna hajóteret sülyesztettek el eddig a németek

Berlinből jelentik: (NTL.) A német tengeralattjárók és a légi haderő az olasz tengeri és légi haderővel együtt, 1942 szeptember végéig összesen 24,6 millió tonnányi ellenséges hajóteret sülyesztettek el. Ebben a számban nem szerepel az aknaháború eredménye, a nem észlelt eredmények, valamint a megrongált hajók nagy száma.

Rómából jelentik: (MTL.) A Lavoro Fascista berni értesülése szerint Francia Szenegezia határán jelentős amerikai csapatokat vontak össze, melyek támadásra készülnek Dakar ellen. A francia hatóságok felkészültek a védelemre.

Rómából jelentik: (Stefani.) A vatikáni hírszolgálat közlése szerint küszöbön áll a csungkingi kormány képviselőjének kinevezése a Vatikánhoz.

Ankarából jelentik: (OFL.) A török parlament ülészakát november 1-én nyitja meg Ismet Inönü török köztársasági elnök és egyúttal fontos bejelentéseket tesz Törökország külpolitikájáról.

Elesett a szovjet három legerősebb stalingrádi bástyája

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: Mint a német véderőfőparancsnokság a pénteki hadijelentés kiegészítéseként közli, október 15-re virradó éjszaka a német gyalogság és a páncélosok támadásra indultak a város északi részében lévő, egymástól következő nagy fegyverkezési üzem ellen. Ezeket az üzemeket a szovjet Stalingrád legerősebb védőbástyájává építette ki. A német csapatoknak sikerült még az éjszaka folyamán éket verni a Dzserszinszki Traktorművek és a Vörös Barrikád fegyverkezési üzem között. A nagy téglagyár elfoglalása után sikerült behatolni a traktorművekbe. Másnap déltájban a gyárépületektől nyugatra elterülő háztömböt is elfoglaltuk. Délután megtisztították csapataink a gyártömböt az ellenség maradványaitól, úgyhogy estére a gyárnegyed szilárdan német kézben volt. Német helyen ezzel kapcsolatban figyelemreméltónak ítélik, hogy a szovjet még a legutóbbi napokban is azt hangoztatta a rádióban, hogy a gyárakban a páncélosok javítása és gyártása zavartalanul folyik, holott ezeket a gyárakat már hetek óta rommá lötték. Az elfoglalás után a németek megállapították, hogy a gyárakban már hetek óta nem folyt semmiféle munka. A szovjet nyilván azt akarta elhitetni angol és amerikai szövetségeseivel, hogy a szovjet ellenállás még megéri a segítséget.

A Kaukázusban Tuapsze vidékén és a Kubán mellékfolyója, a Szíp mentén tovább folynak a súlyos harcok. Német zuhanóbombázók ellenséges tüzérési állásokat és utánpótlási felszerelést zúztak szét. A német hegyi vadászok egy egész bolsevista tüzérési törzskart és egy előretolt megfigyelőhelyet foglaltak el.

A német vadászpilóták október 12-ike óta a keleti arcvonalon 1093 ellenséges repülőgépet löttek le, míg saját veszteségünk mindössze 75 gép volt.

Elkeseredett harcok után elfoglalták az angolok Amboique városát

Vichyből jelentik: (OFL.) Hivatalos francia közlés szerint a brit csapatok Madagaszkáron elfoglalták Amboique városát, mely harminc mérföldnyire van a sziget fővárosától Tananarivótól. A várost csak elkeseredett, ember, ember ellen vívott harc után adták fel a túlerőben levő ellenség előtt. Az angolok csak háromnapos súlyos küzdelem után bírták megvetni a lábukat a városban. A védők sakkban tartották az ellenség páncélosait és harckocsijait. Az ellenség csak a csapatok és fegyverek valóságos özönével bírta megtörni a francia ellenállást. (MTI.)

Nincs kilátás az angolok indiai helyzetének javulására

Tokióból jelentik: (Stefani.) A Yomiuri Őci bangkoki értesülése szerint az indiai angol kormány elrendelte, hogy az indiai alattvalók a tisztviselők kivételével hagyják el Indiát.

Stockholmból jelentik: (Stefani.) A News Chronicle új delhii jelentése szerint a helyzet Indiában továbbra is veszedelmes és semmi kísérlet nem történik a vitás kérdések tevékeny megoldására. Az alkirályi kormánya nagy erélyt fejt ki a zavargások elfojtásában, de



MA IS UJ,
TÖKÉLETES, MEGBIZHATÓ

ORION RADIO

MINDEN ORION-RÁDIÓKERESKEDŐ KÉSZSÉGGEL BEMUTATJA

Kapható	„MUSICA”	RÁCZ ERNŐ cégnél Rákóczi-ut 11. szám
Kapható	Péter István	rádió és villamossági üzletében Nagy Sándor utca 19. Telefon 30-43
Kapható:	BODOR LÁSZLO	Rádió és műszaki nagykereskedőnél. Szent László-tér 1. Tel.: 22-44.
Kapható:	Mózes István	radió és műszaki üzletben Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 15
Kapható	Toth György	villany- és rádiószerelőnél Csillárok, rádiók, égők és szerelési anyagok raktára. Telefon 33-37. Nagyvárad, Rákóczi-ut 14
Kapható	Ferenczy Zs. és Emödi J.	villamossági, műszaki cikkek és rádió szaküzlet Nagyvárad, Rákóczi-ut 11. Tel. 19-39.
Kapható	VACSI ES DOBRIBAN	Kossuth Lajos-u. 5-7. Telefonszám: 27-33. Rádió és villamossági üzlete
Kapható	Fülöp Károly	rádió és elektro- technikai vállalat, Rákóczi-ut 31. szám

semmiféle építő megoldásra nem jut. A hindu kereskedők passzív ellenállást tanúsítanak. A haditermelés a legkisebb mértékre csökkent. A munkásokat tömegesen bocsátják el.

Bangkokból jelentik: (Stefani.) Bangkokban letartóztattak 20 iparost és pénzembert, akiket bombamerényetek tervezésével gyanúsítanak. Madrasban tömegtüntetések voltak az angolok ellen. 150 tüntetőt letartóztattak. A tüntető tömeg benyomult Calcuttában egy gyárba, ahol angolok dolgoztak, megrongálta a gépeket és felgyújtotta a gyáptraktárt. A kár jelentős. A rendőr-

ség csak nehezen bírta kiszorítani a tüntetőket a gyárépülethől.

Pro Patria!

Mocsáry István repülő-örnagyi hősi halála

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Mocsáry István repülőörnagyi, az egyik magyar bombázóosztály parancsnoka, a donmenti harcokban október 14-én a gépet ért találat és önfeláldozó magatartása következtében repülőhalált halt.

TELKET

keresünk

megvételre

épülettel vagy anélkül, nagyállomás közelében, kövezett ut mentén, közműveset 4-600 négyszögöles gyári üzem építkezésére alkalmasat. Cimeket kiadóba hétfő délig kérünk leadni.



Elfelejtettem mondani:

a kiégett **TUNGSRAM**

KRYPTON

Lámpákat visszavásároljuk!

Igy látják az amerikaiak sokmilliós hadseregük célját

Genéből jelentik: (NTI.) A *New York World Telegraph* ova inti az amerikai közvéleményt az ábrándok politikájától és többek között ezeket írja: Azt mondják, hogy az Egyesült Államok többmilliós hadsereget szervez. Milyen célt szolgálna ez? Az országban akarják tartani ezt a hadsereget, előkészítve a közvéleményt arra, hogy egy szép napon az ellenség kontinensünket is megtámadhatja? Ha azonban amerikai részről milliós hadsereg tengeren való átszállítását tervezik, akkor meg kell mondanunk, hogy ez a terv merő képtelenség és a problémák egész sorozatát veti fel. Ilyen hadsereget hadianyaggal felszerelve és mindazzal ellátva, amire egy korszerű hadseregnek szüksége van, kellene átszállítani az óceánon. Felmerülnek azonban a hajózás nehézségei folytán előálló problémák. Ha meg is volnának azonban a szükséges hajók, akkor sem

lenne ez a hadsereg megfelelően használható az európai harctereken, mert nem rendelkezik az ellenség gazdag tapasztalataival. Ez olyan körülmény, melyet nem szabad lebecsülni. A lap végül a szövetségesek zárlatáról szól és megállapítja, hogy a szövetségesek eddig értelmetlen és céltalan megoldások áldozatává váltak. Olyan eszmékre építettek, melyek nem egyeztek meg a valósággal. Ezek közé tartozik a zárlat, melyről nemcsak az derül ki, hogy hatástalan, hanem az is, hogy az ellenséget sokkal határozottabban ellenzárlatra buzdította. Ez odavezetett, hogy az ellenség elzárta előlünk legfontosabb nyersanyagforrásainkat, melyekre kétségbeesetten nagy szükségünk volna. Ma már az a szomorú tény, hogy gazdag szövetséges nemzetekből nincstelenek szövetségeseivé váltunk.

Jól halad előre a francia szakmunkások toborzása

Vichyből jelentik: (OFI.) A francia államtanács *Pétain* államfő elnöklésével ülést tartott. *Laval* kormányfő ismertette a közrend és munkaszabadság megőrzése érdekében kiadott utasításait. Az illetékes államtitkárok bejelentették, hogy a francia munkások németországi alkalmazása figyelemreméltóan halad előre. Az igazságügyi államtitkár bejelentette, hogy külön törvényszékek elé

utalják azoknak ügyét, akik az állam biztonsága ellen vétének és akik ejtőernyővel az ország területére leszállva politikai izgatást folytatnak.

EBBEN AZ ÉVBEN NEM ADJÁK KI A NOBEL-DIJAT. Stockholmból jelentik: (NTI.) A svéd koronatanács úgy határozott, hogy ebben az évben nem adja ki a Nobel-díjat.

Nagyváradon is megkezdődött a jelentkezés a női honvédelmi szolgálat hirodó szolgálatára

Nagyvárad. Saját tud. Országsszerű megindult a női honvédelmi munkaszervezet munkája a különféle szolgálati csoportok szervezésére és kiképzésére. Jelenleg a hirodó csoport megszervezése és kiképzése folyik. A nagyváradon honvédelmi munkaszervezet felhívja a város legalább négy középiskolát végzett 16 és 26 év közötti leányait, hogy jelentkezzenek hirodó szol-

gálatra a Széchenyi házban levő Szilagyi Társaság szobájában, ahol a munkaszervezet irodája működik. Jelentkezni lehet hétfőtől kezdve délután 5 és 7 óra között mindennap vasárnapot kivéve. Ugyanott más munkára is lehet jelentkezni. A hirodó csoport tagjainak kiképzése három hétig tart. A jelentkező a kiképzés ideje alatt lefizetést kapnak.

Megindul a Nagyvárad Szabadegyetem

Megjelent a Szabadegyetem első félévi előadásterve

Hirt adtunk már arról, hogy a városi Népművelési Bizottság felismerve a város kulturérdekeit, megindítja az 1942-43. tanévvel a Szabadegyetemet. A Szabadegyetem igazgatója *Hankiss János* dr. debreceni egyetemi tanár. Ügyvezetője pedig *Barócs József* dr. a nagyváradon áll. Szent László gimnázium tanára. Az 1942-43. tanévi előadások két sorozatba tartoznak:

1. a magyar tudományos önismeret kérdései,
2. a természettudomány mai kérdései.

Az előadássorozat első félévi részletes terve a következő:

1942. évi október 22-én ünnepélyes megnyitás. A megnyitó beszédet *Sóós István* dr. polgármester tartja, szabadegyetemi előadást pedig *Hankiss János* dr. debreceni egyetemi tanár. A magyar irodalom európaisága címen.

Október 29-én *Ábrahám Ambrus* dr. a szegedi egyetem biológiai tanszékének tanára *A modern biológia kérdései* címen tart természettudományi előadást.

November 5-én *Ortutay Gyula* dr. a kiváló fiatal néprajztudós tart magyarságtudományi előadást *A magyar népi műveltség szerkezete* címen.

November 12-én *Nyirő Gyula* dr. budapesti egyetemi c. rk. tanár, a neves pszichiáter előadása kerül sorra. címe: *Egészséges és beteg lélek*.

November 19-én *Karácsony Sándor* dr. a debreceni egyetem neveléstani tanszékének tanára tart általános érdeklődésre számító előadást *A nevelés és a magyar közvélemény alakítása* címen.

November 26-án *Szalay Sándor* dr. debreceni egyetemi tanár az atomrombolásról tart előadást.

December 3-án a kiváló költő és tudós, *Sik Sándor* dr. szegedi egyetemi tanár előadása következik: *Világnevet és a magyar irodalom* címen. Egyik legidősebb kérdést tárgyal *Kiss József*, debreceni tankerületi kir. főigazgató, aki december 10-én *Család és iskola* címen tart előadást.

A Népművelési Bizottság közli, hogy a szabadegyetemi előadásokra belépődíj nincs. Az előadások színhelye a városháza díszterme, ideje minden csütörtökön 6-7 óra. Hat órákor az ajtókat bezárják, hogy a későbbiek az előadást ne zavarják. Minden felvilágosítást megad a Népművelési Titkárság Hivatal (Szilagyi Dezső u. 12. Telefon 24-88.)

Szombaton reggel életbe lépett a cukrászdák, hentes és sütőipari üzletek új zárórája

MTI jelenti: A Budapesti Közlöny pénteki számában megjelent 65.800/1942. Ip. M. sz. rendelet értelmében a cukrászdákat reggel hét óra előtt kinyitni, a nyári hónapokban éjjeli 12 órán, az év többi hónapjaiban 11 órán túl nyitvatartani nem szabad. Természetesen, amíg az 5550/1942. M. E. számú rendelet hatályban van, a cukrászdákat az év bármely hónapjában 11 órán túl nyitvatartani nem szabad.

A hentes és mészáros, valamint sütőipari üzletek árusítási ideje az élelmiszert árusító üzletek árusítási idejével azonos. Az említett üzleteket reggel hat óra előtt kinyitni és este hét óra, szombaton este 8 óra után nyitvatartani nem szabad. — Gergely-naptár szerinti ünnepnapon ha az nem törvényes munkaszüneti nap —, valamint Nagypénteken a hentes és mészáros, valamint sütőipari üzleteket az egész ország területén déli 12 órán túl nyitvatartani nem szabad.

Jelen rendelet is megadja annak lehetőségét, hogy az egyes városok vagy községek területén arra illetékes hatóságok ezen üzletekre is kiterjedő hatállyal a helyi viszonyok figyelembevételével az általánostól eltérő árusítási időt állapíthassanak meg. A rendelet október 17-én lép hatályba.

Az USA világhuralomra tör...

Írta: Császár Béla

Roosevelt és kormánya nem győzi elegendő szeméremet vetni Németországnak, hogy világhuralomra tör. Ezt az állítást már annyiszor hangoztatta, hogy szinte közhelynek hat. Vizsgáljuk meg közelebbről, vajon van-e Rooseveltnek és egyáltalában annak az államnak, amelynek nevében ez elnök oly sokszor cseveg a kandalló mellett, jogosultsága az ilyen vádakhoz.

Akik ismerik az Egyesült Államok létrejöttének körülményeit, már eleve mosolyogni kénytelenek Roosevelt állításaira. Hiszen az Északamerikai Egyesült Államok maguk is pusztán imperializmusból jöttek létre: és pedig úgy, hogy Észak hódító náborút indított Dél ellen, a békésen dolgozó termelő Dél ellen. Aki ismeri az amerikai történelmet, jól tudja, hogy milyen halálos gyűlölet feszült ezienedőn keresztül annakidején Észak-Amerika két része között. Végül is az erőszakosabb és vakmerőbb Észak győzedelmeskedett a béke politikát folytató Dél fölött.

De nem kell ilyen messzire visszamenünk a történelemben. Elegendő, ha arra a terjeszkedő politikára gondolunk, amelyet az Egyesült Államok már az első világháború előtt folytattak Dél-Amerikában, amelyet minden áron bele akartak vonni a maguk érdekkörébe. Pénzzel, ha kellett, erőszakkal, vagy forradalmak szilásával dolgoztak az USA ügynökei, aminek nem is maradt el a visszahatása. Az első világháború befejeztével Dél-Amerika államai sorra fordultak el Washington erőszakos hódító törekvéseitől. Ezt természetesen nem nézték jó szemmel az Egyesült Államokban és alig várták, hogy a tengelyhatalmak befolyását onnan kiküszöbölhessék. Amikor kitört a japán-amerikai háború, Washingtonban végre elérkezettnek látták az időt a cselekvésre. Hangzatos jelszavak alatt, a „panamerikai összetartás és szolidaritás” jegyében sorra kötelezték Dél-Amerika államait az USA-val való szoros együttműködésre.

Hódító politikájuk Braziliával az élen egymásután hódolt be valamennyi nyílt állam, Argentína és Chile kivételével. Ez a két gerinces állam természetesen azért, mivel messzi esik az USA-tól, hanem azért is, mivel gazdaságilag nagyobb függetlenséget

mutathat, mint szomszédai mereven elutasította az USA oldalán való háborulást és fenntartotta semlegességét. Ezért a közelmúlt napokban igen durva támadásban is volt részük az USA külügyminiszter-helyettese részéről. Nem kétséges, hogy előbb-utóbb ez a két állam is áldozatul fog esni az USA imperialista politikájának. Ha kell, ezt forradalmi eszközökkel is véghezviszi az USA.

De nemcsak Dél-Amerika az Egyesült Államok imperialista politikájának egyedüli célpontja. Ide tartozik Kanada, amely már rendkívül szoros kötelekkel, ha politikaiakkal nem is, gazdaságilag azonban annál inkább az USA-hoz van láncolva. Washingtonban fagyos szívetel kihasználják Anglia szorult helyzetét és már valamennyi amerikai brit támogatást kisajátítottak maguknak. A legkövetkező falat, Ausztrália most esik végleg az amerikaiak ölébe. A japánok elleni támadásoktól Ausztráliát gyakorlatilag valóban csak az USA tudja megvédeni és ezt az amerikaiak ki is aknázzák a maguk javára. Ausztrália rövidesen amerikai tagállamként vonul be az USA kötelekébe.

Mi más ez, ha nem világhuralmi célokat követő politika? Amerika szívesen támogatja Angliát bármely gyarmatbiroton, továbbá Anglia szövetségeseit, hadianyaggal, pénzzel és katonával, de a támogatásnak mindannyiszor megvan az ára: meg kell hajolni az USA fennhatása előtt és elfogadni felsőbbbségét. Ilyen ára van az amerikaiak egyiptomi támogatásának, továbbá délfrikai és kínai segítségnek is. A közelkeleten a garizónok tele vannak amerikai katonákkal. A Perzsa öböl egyik titkos, jólálcázott pontján a zenkik hosszabb idő óta egy új kikötő építésével foglalkoznak, amelyet majd összekötnek a Káspii tengerrel egy most épülő új vasútvonalal, mert így akarnak gátat vetni a németek kaukázusi előnyomulásának. A transziráni vasútvonalat egyrészt felhasználják egy észak-irányú vasútvonal építésére is azzal a céllal, hogy a kaukázusi közlekedési vonalak helyettesítésére új összekötő vonalakat teremtsenek Szibéria és Kína felé.

A Középkéleten csakugy, mint a Középkéleten, tehát Indiában is teljességgel folvik az amerikaiak berendezkedése. Egyiptomban és Dél-Afrikában nagy csapatok létesültek és ezekben tömegesen érkező amerikai katonákat helyezik el. Anglia nem mer tiltakozni a nagy amerikai invázió ellen, hiszen attól tart, hogy tiltakozása amugy sem vezetne eredményhez. Igyekszik tehát jó képet vágni a zenkik mind erősebb terjedéséhez. De nemcsak gyarmataiban és dominiumaiban, hanem saját földjén, az angol szigetországban is sokszorosan fenyegeti létét ez a mohó invázió. Észak-Irországban van a legtöbb amerikai katona, nyilvánvalóan azért, hogy némileg mentesítse a tulajdon képpen brit területet az amerikai katonáktól.

Az USA végső célja, mint maga is

Jó anyagból - alapos munka



SIEMENS RÁDIÓ

Már a hangjáról felismeri!

Kapható

„MUSICA”

RACZ ERNO cégnél Rákóczi-ut 11. szám

Kapható

Péter István

rádió és villamossági üzletében

Nagy Sándor utca 19.

Telefon 30-43

Kapható:

Mózes István

radió és műszaki üzletben

Nagyvárad, Hlafky Endre-u. 15

Kapható

VACS és DOBRIBAN

Kossuth Lajos-u. 5-7. Telefonszám: 27-33.

Rádió és villamossági üzlete

Kapható

Fülöp Károly

rádió és elektrotechnikai vállalat, Rákóczi-ut 31. szám

bevallja, Európa megszállása és elfoglalása. Ők ugyan „felszabadításról” beszélnek, de nemcsak az érintett európai népek, hanem maguk az angolok, szövetségesei is régen tisztában vannak azzal, hogy ez mit jelent. Amerika világhuralmi törekvéseit je-

lentik, ami, ha nem szegül ellene továbbra is Németország és Olaszország Európa élén, végzetes lesz az európai civilizációra. Akár a bolsevizmustól, — a lelketlen, mohó és zsidószellemű amerikanizmustól is Isten óvja Európát.

Elfogadta a képviselőház az önkormányzati tisztviselők kinevezéséről és áthelyezéséről szóló javaslatot

öt év múlva újra érvénybelép a választási rendszer

Az önkormányzati tisztviselők javaslatának vitája során Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter válaszolt az elhangzott felszólalásokra. Hangsúlyozta, hogy a javaslat csak azt célozza, hogy a köztisztviselők kérdés tekintetében észlelhető bizonyos kaotikus állapotot, bizonytalanságot és egyenetlenséget megszüntessék. Az önkormányzatot a legtovábbalról sem akarja érinteni. Általános közigazgatási reform a háborus helyzet miatt egyelőre nem vihető keresztül. Átmentileg tehát csak illy módon lehetett rendezni egyes kérdéseket. Öt év elmúltával az önkormányzati tisztviselőket ismét választani fogják. A tisztviselői utánpótlás kérdése ma igen nehéz és ezen a fizetések emelésével sem lehetne segíteni. Biztosította a Házat, hogy a közigazgatási tisztviselő-

ket nem fogják ok nélkül áthelyezni. Bizonyos szelekcióra azonban szükség van, mert a tisztviselői karnak ma szinte megoldhatatlan feladatokkal kell megbirkóznia és magas erkölcsi kvalitásokkal kell rendelkeznie. A Ház a miniszter felszólalása után a javaslatot elfogadta és részletes tárgyalásra átküldte a közigazgatási bizottsághoz. A Ház legközelebbi üléseit október hó 20-án tartják, amikor Szombathely és Kaposvár törvényhatósági városokká való átalakításáról szóló javaslatot tárgyalják.

Olvassa és teressze a Magyar Lapokat

Gyümölcs-termelek.

szőlősgazdák figye mebe!

Gyümölcsfák őszi és téli permelezéséhez, gombabetegek, rovarkárték ellen nélkülözhetetlen és biztos szer a

Mészkenlé

kölcsöntartályokban Gyártja és forgalomba hozza a „Aurora” Vegyipari Rt. Nagyvárad, Téglygyár utca 16. Telefon: 22-28.

Felvilágosítsa, árajánlattal szívesen szolgál. Kéncso, kéntlap minden mennyiségben, gyári áron kapható.

Gondolatok a muzeum közgyűlése után

Irta: Bélteky Ferenc, egyleti titkár

A *Dacia* című román lap 1937. március 22-én nagy megütközéssel állapította meg, hogy a nagyváradi magyar muzeum még létezik s a Schlauchpark melletti magányában 20 évi megszállás után is beszél a magyarsághoz. Még a felirat is latin, hogy kedvezzén azoknak a magyaroknak, akik nem akarnak belenyugodni a jelenlegi helyzetbe. Felszólítja a hatóságokat, hogy tüntessék el ezt az intézményt, amelyben a magyar mult él. Szinte türelmetlen gunnyal követeli: zárják be ezt a magyar múzeumot, vagy telepítsék ki Magyarországra, az Árpád véreből való grófok és mágnások közé!

Nagyon érdekes ez, hogy ezekben az intoleráns sorokban van valami, aminek igazsága mellett nem lehet szó nélkül elmenni. A gyűlölet szavaiba burkolva bár, de ott mered elénk a letagadhatatlan tény, hogy a múzeumban egy kis darab magyar mult él. Talán mondhatjuk, hogy a régi Biharország felkéből itt lépnek elénk, mint tanúságtevők azok az alkotások, amelyek kis mértékben bár, de mégis kifejezői a letűnt korok műveltségének, eszményeinek, izlésének és szellemi erejének. Tudjuk jól, hogy a történelem az emlékekben él és beszél s a multon épülő jelen számára átragyogja tanítását, intelmeit. Ezt a tanítást azonban csak az érti meg, aki néha ki tud szakadni a zajló mának lármájából s felfigyel a letűnt, idők szavára. A leélt esztendők példái okulva sarjadhat széppé az új magyar élet. A történelem fátylafénye teszi biztossá a szebb jövő utját.

Azért lehet lélekbefajóan sajnálni az aránylag csekély érdeklődést, hiszen a muzeum egy kis darab történelem. 1896 június 27-én, Szent László napján, volt a Múzeum jelenlegi épületének díszgyűléssel kapcsolatos átadása. Ez alkalommal dr. Fraknói Vilmos, a muzeum kulturai feladatairól beszélve, a következőket mondotta: „Nem pusztán látványosság és dekoratív elem lesz az, hanem életképes élő intézmény, mely városunk és vármegénk életébe szervesen beleilleszkedik: azon eszmények szolgálatában, amelynek létesítője rendelte: ápolva a régi kor hagyományainak és az új kor vívmányainak egyenlő tiszteletét.” Joggal megérdelem tehát ez az intézmény a fokozottabb támogatást minden téren. Városunk kulturális feladatai között vezető szerepet kell vennie ennek az Egyletnek, amely azzal a szép hivatással bír, hogy Biharországnak és Erdély kapujának, Nagyváradnak, régi dicsőségét, fényes multját, letűnt nagyjainak életét megragyoztassa az utókor előtt. A ma eseményei között nem mindenki veszi észre a mult derűs fényét, például a felhagyogását, ez a kincseshánya ugyanis nem lármázik, de mégis várja az értéket becsülők felismerését. Azokat, akik nemcsak odáig jutnak, hogy elszáratják a hiányokat, hanem megragadják a felkínálkozó lehetőséget, ha ebben a keretben a ma-

gyar művelődés ügyét egy kis lépéssel is előrevihetik.

Az Egyesület elhatározta, hogy az iskolák részére ingyen engedélyezi a muzeum megtekintését, abban a tudatban, hogy a hazafiságra nevelt fiatalok fogékony lesz a magyar értékek megszeretésére. Idegen városok iskolái és kirándulói eddig sokszor nagyobb érdeklődést tanúsítottak ez-iránt, mint azok, akiknek elsősorban kellene szívügyükké tenniök. Ma, amikor a modern pedagógia mindent szemléltet, aránylag gazdag lehetőség áll itt rendelkezésére.

Ez az intézmény csak akkor tudja megvalósítani a kitűzött célját, ha érezni fogja, hogy növekvőben van a magyar multat szeretők tábora és lesznek, akik tevékenyen is bekapcsolódnak munkájába. A munkalehetőségek ugyanis kiáltva követelik megvalósításukat. Itt van például az a nagyszerű gondolat, amit a polgármester vetett fel a közgyűlésen: az ásatások tovább folytatása. Várad és a megye műemlékeinek legnagyobb része romokban hever, hiszen a sok ellenséges csapás ezeknek is megásta a sírját. A várbán megindult ásatások 1912-

óta állanak: időszerűtlen volna-e ezeknek a továbbfolytatása? A váradhegyfoki premontrei apátság romjai vajjon nem érdemelnék-e meg, hogy napfényre hozzák őket?

A Múzeum Egylet könyvtárának 3921 kötete van. A szakirodalom tervszerű gyarapításával a tudományos élet számára gazdag élő könyvtár lehetne itt kiépíteni, amely régészeti történelmi és művészettörténeti anyaggal forrástárul is szolgálhatna. Érdekes volt hallani a könyvtáros jelentését a levéltárral kapcsolatosan. Legnagyobb gyűjteményünk a Bölöny-Ugrai levéltár 10—15 000 okirattal, amihez járul a többi családok iratanyag kb. 10 000 darabbal, valamint a régi céhek okmányai jegyzőkönyvei és privilegialis levelei. „A levéltárak mindinkább növekvő tudományos jelentőségére, valamint a családtörténelmi reneszánszára való tekintettel ugyancsak kívánatosnak véljük” — szól a könyvtárosi jelentés — a levéltár minden lehető eszközzel való fejlesztését. Gondolnunk kellene a jelenlegi anyag történeti értékű adatainak közzétételére, valamint a város és a megye területén kallódó, pusztu-

Állati etetésre

alkalmas

főttvér, pacal, hús
kapható a Nagyvárad Húsiparosok Szövetségénél, Közvácsóhid. Távbeszélő: 19-31.

ló családi levéltárak összegyűjtésére. Ezek a régi családi iratok padlásokon, pincékben rothadnak, a tudományos kutatás számára hozzáférhetetlenül vesznek kárba. Egyesületünknek felhívást kell intéznie a város és a vármegye közönségéhez, hogy a birtokukban levő régi okmányleveleket, levelezéseket helyezzeek letétbe vagy ajánlják fel adományképpen a múzeumnak.

Ma minden nép azon fáradozik, hogy sajátosan nemzeti értékeit a legkisebbig megmentse, mert érzi, hogy belőle forrásozik a legegészségesebb életerő. Számunkra is meg van a lehetőség, hogy ezt a magyar költésességet ha nem is nagy arányokban, de életre váltsuk. Bekapcsolódva a 60 éves multra tekintő intézmény újralendült munkájába do gozhatunk e bárha sokan talán kételkednek benne mégis bebizonyosodik az az igazság, hogy amikor a magyar multat szeretve kutatjuk, benne a boldogabb magyar jövődet dédelgetjük.

Amerika felszabadítása

Emlékezés Folco Tempestire

Ezekben a napokban stílusos volt Amerikáról olvasni. Azonban a szokásos földrajzi, történelmi, gazdasági műveken és a kalandos utazási naplók mellőzésével inkább az impresszionista írók túlfűtött fantáziájában élő Amerika érdekelt. Az, hogy mit gondolnak, mit álmodnak és hisznek a váteszek erről a még mindig forrásban levő új világról. Kolumbusz kései szelleme után kutart találtam rá Folco Tempesti barátom könyvében az Amerikáról szóló fejezetre. Folco Tempesti mindenki ismeri Nagyváradon. A hórihorgas, imbolygó járása, révedező tekintetű fiatal olasz tanár csak egy évig volt közöttünk, mégis megszokott alakja, egyénisége lett a Körös partjának. S most, hogy elment, hogy könyvében lapozgatók — mert könyvet írt, magához hasonló álmodozó könyvet a középkori hangulatokról, lovagokról, s ehhez hasonlókról — új oldaláról ismerem meg abban, amit Amerikáról ír.

— Szeretem az első Amerikát — írja. Nem a felhőkarcolókat nem a trösztöket, nem a bankárokat, nem a behemót gyárakat, nem a filmesillagok elegáns sudárságát, nem az acél- vagy gumikirályok hatalmát. Szeretem az egy évszázad előtti Amerikát.

S így ír tovább Folco Tempesti barátunk Amerikáról. Hogy ifjúságában az ígért földjének tekintette. Mégsem akart kivándorolni. Inkább egy nagy álom képei ejtették rabul a szí-

— Kolumbusz karavellára vágytam, a kibontott vitorlájú Santa Marián ki az Óceán végtelen tükreire. Nem felfedezni, hanem felszabadítani Amerikát! Felszabadítani a petróleumkirályok zsarnoksága, a bankárok, Ford gyári rabszolgasága alól; kitépni a racionalizmus, a modernség babonájának karmaiból. Visszaadni végtelen horizontjait, eredeti vadságát és romantikus szíziességét.

— Partraszálltam volna, mint egy titkos bevándorló és magam köré gyűjtöttem volna az álmodozók seregeit, a nomádlelkeket, a magános lovagokat. Mindenkit, aki nyomasztó tehernek érzi a polgári szürkeséget és akiben még él a csavargók és költők eredetisége. Hívtam volna Alaszka bányászait, Luisiana quekhereit, Virginia ültetvényeseit, Argentina fazendáinak kalendoraikat, a Matto Grosso vaditit Kanadá vésztereit.

— Körém gyűltek volna a Sziklás Hegység rézbőrű lakói sokszínű toll-díszekkel. Mexikóból eljötték volna az aztékok ivadékai. Csile, Peru, Bolivia napégette fiait, az inkák népe sen maradt volna el.

— És akkor kiadtam volna a jel-szót: előre, sokszínű horda! S rohamba belezuđult volna az Atlanti Óceántól a Csendes Óceánig minden! Mint valami földöntúli tüneményt, úgy néztek volna bennünkre, mások pedig csatlakoztak volna hozzánk.

— Előre, sokszínű horda! Ujra itt vannak az új conquistadorok és nem

Pizzaro vezeti őket. Nem hódítani akarunk, hanem felszabadítani Amerikát. Halál a felhőkarcolókra! S a nagy roham után töltött fegyverekkel örködünk majd, hogy senki se merészeljen újra levéltárakat, múzeumokat, könyvtárakat építeni. Visszaadjuk Amerikának a réteket és a mezőket, felépítjük újból a faházakat és új dalokra szabadítjuk fel a folyamokat! Visszaadjuk az amerikai tavasz üde, szüzi illatát!

— Üvöltöttek dalaitokat, vörösbőrűek! Szóljának az összes dobok, inkák fiait! Vágtassunk, amíg a prérin feltámad a szél és elvezetlek benneteket a szent tájakra, a Titkos Eldorádóba, ahol aranyból vannak a sziklák is...

Ki hitte volna, hogy az álmodozó tekintetű, szelid, jó fiú ilyen veszedelmes álmokat hordoz szívében? Ki tudta, hogy elnagyolt mozdulatait, félig kimondott szavai mögött a romantikusok nyugtalan lelke él? Ki tudta, hogy Kolumbusz karavellára vágyik és fel akarja szabadítani Amerikát?

Bizony, sokan jönnek közénk. Itt vannak hónapokig, talán évekig és sokszor vad álmokat hordoznak szívükben, mi pedig még csak tudomány sem veszünk róla. S elmennek és sohasem tudjuk meg, hogy milyen szelk hajtják életük vitorláját. Ha Folco Tempesti barátunk itt nem hagyja „Ripresa in minore” című furcsa könyvét, talán sohasem tudjuk meg, hogy milyen veszedelemben forognak Amerika felhőkarcolói és iparfejedelmek...

Polyák István

Délvidéki flortalpu harisnyák

árusítását u ből megkezdtem. Tiszta gyapju harisnyák, kesztyűk, téli nadrágok, szvetterek, pulloverek dus választékban

Herváth Károly

Hatyk Endre-utca 2. szám

helyettes Ur is velünk szórakozott a pihenő idő alatt. Ennek tárgya: sport, futball, gyógylabda, vacsora után pedig egy órai, másfél órai bridzsezés. Nagyon kedélyesek voltak ezek a játszmák. Ha valaki 40—50 pfenniget nyert, nagy diadal volt számára, míg a vesztes tréfa központja lett, mondanom sem kell, hogy a fizikai követelmények, amelyeket a harc-feladatok támasztottak velünk szemben, teljesen lehetetlenné tették, hogy a késő éjszakába nyúló szórakozások előforduljanak. Még kivétel-képpen sem fordult elő, hogy este 9—10 órán túl együtt maradtunk volna.

És most rátérek a tragikus augusztus 20-ra. Előző este 9-től 10-ig a Kormányzóhelyettes Ur, az osztályparancsnok, s a századparancsnok kedélyesen bridzseztek együtt. Tíz óra után pár perccel érkezett meg a másnapra szóló intézkedés. Ennek alapján a másnap reggel 5 órára előírt harc-feladatokra a Kormányzóhelyettes Urat és kísérőjét, valamint első tisztjét és kísérőjét jelöltem ki.

A Kormányzóhelyettes Ur nagyon örült ennek a feladatnak, annál is inkább, mert előzetes pár napi szabadsága miatt, — mint ezt kifejezésre is juttatta — az volt az érzése, hogy a többi pilótához képest visszamaradt a feladatmegoldások arányában.

A feladat kiadása után azonnal széjjel oszlottunk és ki-ki szállására vonult vissza.

Magam még néhány parancsot adtam ki a reggeli keltésre, a gépek előkészítésére, stb. s aztán nyugovóra tértem, éppúgy mint a repülőter minden tisztje és katonája. Másnap 4 óra 55 perckor elindultak a gépek feladatukra, amelynek végrehajtása közben, repülőterünk közelében, 5 óra 7 perckor érte utol a Kormányzóhelyettes Urat az örök pilótasors.

— En a sátramban tartózkodtam, s csak 5 óra 20 perckor kaptam az első értesítést, hogy a kijelölt négy vadászgép közül egy lezuhant s pilótája hősi halált halt. Akkor még nem tudhattam, hogy ki volt az áldozat. Néhány perc múlva azonban a Kormányzóhelyettes Ur kísérőjének visszatérte után megkaptam a jelentést a pótolhatatlan veszteségről.

Minket, repülőtisztjeiket, — fejezte be elbeszélését Szabó Mátyás százados, — különösképpen lesújtott a tragikus haláleset, mert személyes élmények alapján ismertük a Kormányzóhelyettes Ur nagy emberi értékeit, mint bajtársunkat is nagyon szerettük őt s jól tudtuk, hogy a magyar légi erőnek további kifejlesztése volt egyik főtörekvése, ez pedig nekünk, ha lehet, még inkább szívünk mint bárki másnak.

Jávor Béla.

Szibéria, ahonnan a bolsevizmus Európát már nem tudja veszélyeztetni

Óriási területek, távolságok és lehetőségek, de csak a messzi jövőben

(MN) Az orosz szellemi élet egyik legsajátságosabb jelensége volt Mendelejev, a világhírű vegyész. Saját tudományága mellett, melyben oly sok világraszóló felfedezéssel gazdagította az emberiséget, sokat foglalkozott Oroszország jövőjével is és a követendő utra vonatkozólag két irányt jelölt meg: Oroszországnak Kínával minden körülmények között szoros kapcsolatra kell törekednie és a birodalom középpontját nem Európában, hanem az Ural másik oldalán, Nyugat-Szibériában kell megszerveznie. Mendelejev Ázsia iránti rajongásával nem állott egyedül: a régi Oroszország főnemesei családjukat nagy előszeretettel származtatták a társ fejedelmektől, akik a mongol iga elrázása után a cárok szolgálatába léptek. Uhtomszki herceg, II. Miklós cár barátja például egyenesen azzal dicsekedett, hogy ereiben Dzsingiz kán vére folyik. Az ő nevéhez fűződik az az egy időben sokat emlegetett

politikai jelszó is hogy Oroszországok egész Ázsiára ki kell kezét terjesztenie.

Ezek az Ázsiáért rajongó körök a II. Miklós cár személyes kezdeményezésére megépített szibériai vasutban is elsősorban az álmaik megvalósulásához vezető ut első állomását látták. Mendelejev megérte még, hogy e vasutépítés kapcsán Oroszország európai részéből hatalmas paraszttömegek költöztek és Nyugat-Szibériába. Ebben a népvándorlásban különösen a keleti viszonyokhoz képest túlnépes Ukrajna népe vett erős részt. Szibéria európai származású lakosságának 40 százaléka a becslések szerint Ukrajnából kerül ki. Számszerűleg Szibéria lakosságában csak ezeknek a bevándorlótársak utódai jelentenek valamit. Az őslakó törzsek a közvetlenül szomszédos déli pusztaságot lakó kirgizek kivételével olyan csekély számúak, hogy népesedéspolitikai szempontból alig jönnek számításba.

és szenttelepekben egyébként Kelet-Szibéria is bővelkedik, ezeket azonban még nagyobb távolságok választják el minden gazdaságilag számottevő területtől, úgyhogy kiaknázásukra a szovjet eddig még nem is tett komoly lépéseket. Legnagyobb jelentősége Kelet-Szibéria aranygazdaságának van. Lelőhelyei a Léna-vidék és Nyugat-Szibéria déli részén az Altáj-hegység. A szovjet minden eszközzel igyekezett az aranytermelést kifejleszteni, úgyhogy a termelés évenként állítólag a 200 millió aranyrubelt is meghaladja. A szovjetadatok természetesen a legnagyobb mértékben megbízhatatlanok ugyan, azonban valószínű, hogy a világ aranytermelésében Oroszországnak Dél-Afrika után csakugyan sikerült a második helyre biztosítania magának.

Szibéria nagy fejlődés előtt áll, de nem veszélyes

Mindent összefoglalva, kétségtelen, hogy az Ural, a Jenisszei felsőfolyást és a turáni sivatag között, tehát egy Németországnál háromszor nagyobb területen egészséges mezőgazdasággal és nagy távolságokkal akadályozott, de mégis fejlődésképes iparral elég lehetőség van a lakosság számának lényeges emelésére. Ennek ellenére azonban soha ki nem egyenlíthető hátrány, hogy óriásfolyamai, az Ob és Jenisszei — az év legnagyobb részében jégpáncáll borított Lénáról nem is beszélve — mind az északi Jéges-tengerbe ömlenek. Így bár Nyugat-Szibériának meg vannak a lehetőségei az önellátásra, világviszonylatban sohasem játszhat számottevő szerepet és ha egy esetlegesen csak erre a területre szorított bolsevista birodalomra gondolunk, bizonyos, hogy ennek a Szovjetországnak léte vagy nemléte Európa számára teljesebb közömbös lehetne.

Tarka leánynap

október 18-án, vasárnap délelőtt 9—11-ig, délután 3—6-ig Pray György-utca 5. szám alatt, a Katolikus Leányok Országos Szövetségének (KLOSZ) városi Csoportja szeretettel hívja meg „Tarka leánynap”-jára azokat a 4 vagy több középisikolás leányokat, akik a heti munka után szívesen áldoznak egy egész vagy fél napot arra, hogy tudásukat fejlessék, kedélyüket mélyítsék egy olyan tanulmányi nap keretében, melyben a torna és énekórától kezdve, a háztartási bemutatót át a komoly előadásig és elmélkedésig minden megtalálható színes, üde összeállításban. Jöhetnek erre a tarka leánynapokra olyanok is, akik nem tagjai a KLOSZ-nak, sőt rendszeresen nem is akarnak belekapcsolódni a mozgálmunkába, de egy-egy ilyen napot szívesen áldoznak rá a lelki többérvésükre. Előadónk ez alkalommal dr. David László kolozsvári teológiai tanár lesz. A tanulmányi nap részvételi díja ezerméleynként 50 fillér. Leányok, jöjjetek, várunk!

Az iskolás leányok számára dr. David László vasárnap (18-án) délután 4 órakor a Katolikus Legényegylet Teleki-utcai nagytermében tart előadást a „Szörnyű-magyarok”-ról.

A KLOSZ helyi vezetősége.

Szibéria óriási területén csak 20 millió ember él

14.3 millió négyzetkilométeres területével Szibéria majdnem háromszor nagyobb, mint Európa. Lakóinak száma azonban a kirgizsteppe ideszámításával is alig 20 millió. Bár ez az óriási terület ezek szerint rendkívül gyéren lakott, a lakosság korlátlan mérvű szaporodására nem nyújt lehetőséget. Nagyarányu lehetőségek csak nyugaton vannak. Észak-déli irányban Szibéria első tájegysége a tundra, a nyamutok egykori hazája: végtelen ingovány rövid sarki nyárral, településre tehát semmiképpen sem alkalmas. Utána délfelé a taiga, az erdőív következik, amelynek még a legdélbbrésze is csak szegényes lehetőségeket nyújt a településre. Valamikor

hermelin és cobolyprémairól híres gazdag vadászterület volt ez, a mértéketlenül üzött rablóvadászat azonban majdnem az egész vadállományt kipusztította. Még délebbre haladva Nyugat-Szibériában a taigához pompás minőségű szántóföldek csatlakoznak. Ez az őv a Kárpátokkal kezdődő lösz öve, mely Ukrajnában fekete föld néven ismeretes. A nyugatszibériai lösz hasonlóképpen tipikus fekete föld. Az észak-déli irányt bezáró kirgizsteppének ninccsen már fekete föld jellege, északi fele azonban még mindig alkalmas mezőgazdálkodásra. Déli fele esőben szegény és már a turáni nyugathoz képez átmenetet.

Szibéria gazdag nyersanyagokban

Szibériában nyugatról keletre haladva a lakhatóság meredek csökkenést mutat. Közép- és Kelet-Szibéria talaja fosszilis jéges talaj, ahol a fagy még nyáron sem enged fel egy méternél mélyebben. A Bajkál-tón túl egy évre csak hat, legfeljebb nyolc fagymentes hét esik. Rendszeres mezőgazdálkodásra ilyen körülmények között természetesen semmiféle lehetőség sincsen. A viszonyok csak az Amurtól délre jobbak valamivel, de

annyira nem, hogy állandó letelepülésre csábíthatnának. Szibéria mostani lakosságának több, mint 90 százaléka a Bajkál-tó felől nyugatra lakik.

Szibéria talajkiincsei nagyon jelentékenyek. Az Ob felsőfolyása mellett Kuznecknél hatalmas szenttelepek vannak. Értékük még nagyobb lenne, ha a közelben megfelelő vaselőfordulások is lennének. A legközelebbi vaselőhely, a déluráli Magnitogorszk azonban légvonalban is 2300 kilométerre van és ilyen távolságok mellett gazdaságos kohászatról nem lehet szó. A bolsevista gazdasági rendszer azonban nincs sok tekintettel a gazdaságosság elvére és ezt a Berlin—Lisszabon távolságnak megfelelő óriási messzeséget vasutal kötve összemegteremtette az ugynevezett Ural—Kuznecki Kombinátot, mely a háború kitérőkor szovjet adatok szerint a szovjet nehéz- és hadiipar acélszükségletének 30 százalékát szolgáltatta. Ezenkívül Magnitogorszktól ezer kilométerre a kirgiz sivatagban Karaganda mellett is találtak jelentős szenttelepeket, ez a szén azonban minőségben nem ér fel a kuznecki szénnel. Orosz-Turkesztán teljesen lakhatatlan sivataga a Balkas-tó közelében jelentős réztelepeket rejt magában. Vas

Szörmék, bundák

nagy választékban

HALÁSZ IMRE

szörme üzletében

Kazinczy Ferenc u. 4.

Telefon: 18-90.

(Szinház mellett)

Javításokat felelősséggel pontosan eszközöl

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

*** Szavatossági biztosítás.** Jogszába az, hogy mindenki szavatol azért a kárért, amelyet mulasztásával vagy gondatlanságával embertársának testi épségében vagy vagyonában okoz, még ha ezen kár okozásában vétkesség kifejezetten nem is terheli. Felelősek vagyunk tehát úgyis, mint magánember, úgyis mint gyáros, földbirtokos, háztulajdonos, vállalkozó, vagy bármely más foglalkozásban, magunk vagy alkalmazottaink másoknak kárt okozó tenykedéséért. Az 1857-ben alapított legrégebb magyar biztosító, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli főügynöksége: Szent László-tér 2. szám alatt készséggel ad felvilágosítást.

ÜNNEPSÉG LESZ A BUDAPESTI OLASZ KÖVETSÉGEN DIONISI VELLANI EMLÉKÉRE. A Magyar Országos Tudósító jelenti: Október 20-án délben a budapesti olasz követségen ünnepség lesz, amelyen a bensőséges olasz-magyar barátság közös áldozatáról fognak megemlékezni. A keleti harctéren hősi halált halt Vellani Dionisi olasz újságíró emlékének szentelik az ünnepséget, aki vérrel pecsételte meg a harcok tüzeiben megacélozott magyar-olasz barátságot. Az ő emlékének áldoz ezen a napon az olasz követség a budapesti olasz kolónia és a meghívott magyar előkelőségek. *Ullein-Rovitzky* Antal rk. követ és meghatalmazott miniszter, sajtófőnök kegyelletes szavakkal emlékezik meg a magyar újságírást is súlyosan érintett csapásról.

5 percig lehet telefonon beszélni. A MTI jelenti: A kereskedelmi miniszter a helyi telefonbeszélgetések időtartamát hétköznapokon 9 és 17 óra között 5 percre korlátozta azokon a helyeken, ahol a helyi beszélgetések hosszú időtartamuk kapcsolási nehézségeket idéz elő.

TIZENKÉT ÖSZTÖNDIJRA HIRDET PÁLYÁZATOT A HORTHY MIKLÓS ALAP. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A válás és közoktatásügyi miniszter a Horthy Miklós ösztöndíj alaphoz az 1942-43 tanévre megüresedett egyenként négy 200, 400 és 800 pengős Horthy Miklós ösztöndíjra pályázatot hirdet.

Uj közellátási kormánybiztosok a Székelyföldön. A MTI jelenti: A m. kir. miniszterium Mikó Lászlót Csik, Háromszék és Udvarhely megyék közellátási kormánybiztosj tennődinek ellátása alól felmentette és egyuttal László Dezső főispánt Csik megye, Kászonyi Richárd főispánt Háromszék megye, Sebásey Ákos főispánt Udvarhely megye területére közellátási kormánybiztossá kinevezte.

Székely munkáslegény kiváló turiszteljesítménye. A Budapesti Értesítő jelenti: A Turisták Országos Szövetsége Keresztes Zoltán székely munkáslegényt elismerő oklevéllel tüntette ki, mert megmászta a Békás-szorosban az Oltárkő sziklatornyát és kitűzte rá a magyar zászlót.

NEM LESZ TOVÁBBI KERESKEDŐI KIJELELÉS. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyen megcáfolták azt a vidéki lapokban elterjedt hírt, amely szerint az ország területén kereskedői kijelölések várhatók azokban a szakmákban is, ahol eddig kijelölések nem történtek.

10 kilogramm a Budapestre szóló friss húst tartalmazó csomagok súlyhatára. A MTI jelenti: A kereskedelmi miniszter a Budapestre szóló friss húst tartalmazó postai csomagok súlyhatárát 10 kilogrammban állapította meg.

Modern festett BUTOR olcsón kapható MEZEINÉL
 Szabadság-utca 12. és Szacsav-utca 48. Hálók, kombinált szobák előszobák, konyhák.

KRISZTUS KIRÁLY-TRIDUUM. A nagyváradi m. kir. állami leányliceum és tanítóképző intézet Mária-kongregációja a folyó hó 22-24-ig tehát csütörtök, péntek és szombat este 6 órai kezdettel a Kapucinus Atyák templomában (Kapucinus-utca 21) triduumot tart, amelyen dr. P. Röss Bertalan kapucinus atya, az intézet hittanára szentbeszédet mond a következő címmel: „Krisztus Király győzelmének feltételei.” A három esti ájtatosságot 25-én, délután 5 órai kezdettel Krisztus Király-ünnepély fejezi be, melyre a belépés díjtalan. A kongregáció vezetősége kéri a nagyváradi katolikus híveket, hogy úgy a szentbeszédre, mint az ünnepélyen minél nagyobb számban vegyenek részt.

Angoranyúltenyésztők figyelmébe! Nagyvárad és környékén lévő angoranyúltenyésztőket, hogy az 1942. október hó 19-én este 7 órakor a helyi ipartestület tanácstermében (Mezey Mihály-u. 4.) megartandó értekezleten a saját érdekében jelenjenek meg, hol a nagyváradi baromfitenyésztők egyesületének kebelében működő „Angoranyúltenyésztők” külön szakosztályának szükségessége, tekintettel a mai nehéz takarmánybeszerzési viszonyokra, stb. 2. A gyopju, vagy fonal feldolgozása és annak értékesítése. 3. A póttakarományokról.

NYILATKOZAT. Az „Egyedül Vagyunk” október 9-iki számában cikk jelent meg „Mi történik a zeneszerzők szövegkezelésében” címen. A cikkben felsorolt zsidó zeneszerzők közé tévedésből belekerült Göndör (Steinauer) József, ismert dalköltő neve is. Ezután állapítjuk meg, hogy Göndör Józsi néven szereplő Steinauer József tiszta keresztény származású.

Tehát nemcsak semmi köze sincsen a névsorban szereplőkhöz, hanem egyike azoknak, akik a Zeneszerzők Szövetségében annakidején elhatárolták zsidó szellem ellen küzdöttek. Az „Egyedül Vagyunk” szerkesztősége.

KORONA Filmszínházban
Barlettai párviadal
 Minden eddigit felülmúló kiállításban elkészített milliós világfilm
 Gino Cervi, Alice Cegani, Osvaldo Valenti

ÜLÉST TARTOTT A JAPÁN-MAGYAR VEGYESBIZOTTSÁG. (MTI.) A magyar-japán kulturegyezmény keretében időszakonként összeülő vegyes bizottság október 16-án ülést tartott, meghallgatta Paickert Jenő miniszteri tanácsos jelentését a magyar-japán kulturális kapcsolatok fejlődéséről.

Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter Szegeden. Szegedről jelenti: (MTI.) A kultuszminiszter pénteken Szegedre érkezett és szombaton részt vesz a egyetem megnyitó ünnepségén, amikor Klebelsberg Kunó grófról emlékbeszédet mond.

FŐBB NYEREMÉNYEK AZ OSZTÁLYSORSJÁTÉK MAI HUZÁSÁN. Az Osztályosorsjáték mai huzásán ötezer pengőt nyert 4813. ezer pengőt 12.733. ötszáz pengőt 37.821. 88.293 számú sorsjegy. (Felelősség nélkül.)

Nem Nagy Julianna, hanem Földesi Róza kísérelt meg öngyilkosságot. Nagyvárad. Saját tud. Lapunk tegnapi számában hírt adtunk arról, hogy a Rákóczi-ut 10. számú ház második emeletéről Nagy Julianna cselédleány öngyilkossági szándékkal leugrott a ház második emeletéről, azonban szerencsés körülmények folytán nem történt semmi baja. A hírt magánértesülésből szereztük és mint utóbb megállapítottuk téves informálás következtében írtuk Nagy Julianna nevet, holott az öngyilkossági kísérletet Földesi Róza ugyanabban a házban alkalmazott cselédleány követte el.

KISOK labdarúgó-mérkőzés

Nagyvárad Gépiparisták—Kolozsvári Prepák

A nagyváradi M. Kir. Állami Gépipari Középiskola labdarúgócsapata hétfőn, folyó hó 19-én játssza Szent László serlegmérkőzését a kolozsvári Tanítóképző csapatával. A mérkőzés délután 3 órakor a Rhédey kerti pályán lesz megtartva. Belépődíj 30 fillér. Felhívjuk minden iskola növendékeinek figyelmét arra, hogy városunk tanulóinak sporthírnevét igen növelné, ha a serlegmérkőzések a fordulójában, minél nagyobb számú néző buzdításával, a mi városunk iskolái csapata győzedelmeskedhetne.

Tudja-e Ön...

... hogy a középkorban még általános hiedelem volt, hogy a férfiak egy-egy kevesebb bordája van, mint a nők? Azt, hogy ez az állítólagos különbség nem áll fenn, először Vesalius, a híres holland orvos bizonyította be 1560-ban.

... hogy a szamuráj sohasem hagyja el otthonát kard nélkül? A múlt század második felében a szamurájgyerekek még az iskolába is felvett karddal mentek. Magánlakásba vagy hivatalos helyiségbe azonban a szamuráj sem léphetett be fegyveresen, ezért a japán házakat a kardok elhelyezésére a mi ernyőtartóinkhoz hasonló butoradarral látták el.

... hogy géppuska őse már 600 éves? A géppuska első előfutára az ugynevezett „ribaudequin”, 1342-ben bukkan fel. A fegyver több kisebb csőből álló ágyu volt, melynek csőveit akár egyszerre, akár pedig egymás után el lehetett sütni. János burgundi herceg 1415-ben állítólag több, mint 2000 ribaudequint vetett harcba Anglia ellen. A különös ágyu hatása az egykori tudósítások szerint meglehetősen nagy volt, töltséje azonban oly sok időt vett igénybe, hogy egy egész napos csatában csak kétszer lehetett elsütni. Harci értéke így mégis csak csekély maradt és lassankint egészen feledésbe merült.

JÓZSEF FŐHERCEG BETEG. A Budapesti Értesítő jelenti: József királyi herceg influenzában megbetegedett és orvosi tanácsra néhány napig ágyban marad. A királyi herceg betegsége miatt kénytelen szombathelyi tervezett látogatását is lemondani.

Hazaérkezett Horthy Miklós, Magyarország volt brazilai követe. Az Esti Újság írja: A Lisszabonból jövő délamerikai diplomaták, köztük vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország volt brazilai rendkívüli követe, szombat délben 13 óra 40 perckor érkezett Budapestre. A déli pályaudvaron ünnepélyesen fogadták őket.

NOVEMBER 2-ÁN BEVEZETIK A TÉLI ÓRARENDET NÉMETORSZÁGBAN. Berlinből jelenti: (NTI.) November 2-án reggel 3 órakor a német birodalomban a nyilvános órákat egy órával hátra igazítják és ezzel véget ér az úgynevezett nyári időszámítás.

Legújabb típusú
rádiók
 Kerékpárok, varrógépek részleteire is.
Pálffy Jenő Kübne-lerakot
 Mussolini-tér 16. Telefon: 15-24.

MEGÖLTE A VILLANYÁRAM. Saját tud. Schweitzer Árpád margittai lakos az udvarán haladt keresztül. Az udvaron át haladó szigeteletlen villanyvezeték elszakadt, ráesett és az áram megölte. Az ügyész megadta az engedélyt a temetésre.

Hirdessen a Magyar Lapokban

LEESETT A FÁRÓL ÉS BELEHALT SÉRÜLÉSÉBE. Mondok János és Kópacsek József nagybárodai gyerekek a mezőn legeltettek és eközben felmászta egy nyolc méter magas fára. Kópacsek József megrázta a fát és lehant róla. Sérülései olyan komolyak voltak, hogy belehalt.

HESS RUDOLF HADIFOGOLYKÉNT ÉL ANGLIÁBAN. Bernből jelenti: A Hess Rudolf személyével kapcsolatban külföldön elterjedt hírekre vonatkozóan londoni illetékes körökben kijelentették, hogy Hess Rudolf hadifogoly, nem pedig politikai fogoly.

ZONGORA és HARMONIUM
 vásárlás előtt keresse fel bizalommal
JURÁSZIK
 zongora, orgona és harmonium készítő üzemét. Saspalota, I. em. Hangya-erőmű mellett le járát, Hangolást és javítást garancia melletti első rangú kivitelben szakszerűen végzi, magas átlagi kifizetésekkel országosan ismert. Telefon: 25-65

Celso Constantini érsek, a hitterjesztés műve elnökének felhívása a világ katolikusaihoz

— Október 18. — Missziós Vasárnap —

Kína egyik női szerzetesházának kertjébe egy alkalommal bomba csapott be. A püspök azonnal a helyszínre sietett. A zárda főnöknőjét ott találta a bombatölsés szélénél.

— Meghalt valaki? — kérdezi a püspök.

— Nem.

— És nem is fél ilyen légitámadások idején?

— Kegyelmes Atyám — felelt a nővér — én nem félek, csak a testem fél.

Csodálatos válasz! A misszionáriusok lelke nem retten meg, hanem hőiesen felülemelkedik ezeknek a rettenetes időknek aggodalmán és megpróbáltatásain, de a testük szenved. Az embernek valóban az Ur Jézus szavai jutnak eszébe, amelyeket a Getszemáni kertben mondott: „A lélek ugyan kész, de a test erőtlenség!”

Ez év közepéig a háboru 30 hírhirdetőnek és missziós nővérnek életét követelte áldozatul. Tízannyolcan egyszerre veszítették életüket, egy személyszállító hajó megtorpedözése alkalmával. Több száz hírhirdetőnk internálótáborokban vagy letartóztatásban szenved, nem is szólva azokról, akiket kiutasítottak munkaterületükről. Ezeknek tesi szenvedéseit sokszorosan felülmúlja az a szörnyű lelki kín és bizonytalanság, hogy vajjon mi történik távollétükben a maragómaradot nyájjal.

Mi, akik itthon maradtunk, büszkeséggel és meghatottsággal hajtjuk meg az elismerés zászlaját hitünk ehősei előtt. Az övék minden szeretetünk minden csodálatunk minden fohászunk!

Érdemes meghallgatni azt a hősies hangot, amely az Isteni Ige Társasága rendfőnökének közleményéből kicsundul, amidőn hírül adja a 18 tengerbe veszett hírhirdetőjének halálát:

„Szívünk még vérzik a szörnyű fájdalomtól, amikor tragikus módon elvesztett testvéreinkre gondolunk. — írja a rendfőnök. De csak azért sem csüggedünk! Maga az isteni Üdvözítő bátorít bennünket, amikor hírhirdetőinket földbe vetett maghoz hasonlítja, amelynek előbb el kell vesztenie saját életét, hogy azután sokszoros termést hozzon. Mi pedig, az ő életben maradt rendtársai, felkockozott buzgóságunkkal akarjuk kipótolni azt a pusztítást, amelyet a halál a mi sorainkban végzett, amikor ennyi fiatal munkaerőt ragadott el körünkből.”

Ugyanigy gondolkodnak a többi missziós rendek elöljárói is. A rendek anyaházai telve vannak ifjú hírhirdetőkkal, akik már türelmetlenül várják a háboru végét, hogy végrehalálhata ök is eljuthassanak apostoli munkaterületeikre és betölthessék azt a részt, mely az elesett hősök nyomán támadt.

A Hitterjesztés Művének legfelső tanácsa, mely a világ missziós adományainak szétosztását végzi, ez év május 11-én tartott ülésén örömmel állapította meg, hogy a missziós adományok a háboru ellenére nemcsak nem csökkentek, hanem az utolsó évben 10 millió lírával még emelkedtek is. Boldogító tudat, hogy a szeretet nem vett ki a katolikus hívek-

ből, még a háborus gyűlölködés tobzódásának közepette sem! Az embernek szent Pál mélyértelmű szavai jutnak eszébe: „Vince in bono malum”, győzd le a rosszat a joval. (Róm. 12, 21.) győzd le a gyűlölet munkáját a szeretet műveivel.

A Propaganda Fide kongregáció, valamint a Hitterjesztés Művének legfelső Tanácsa hálás köszönetüket fejezik ki az egész világ katolikusainak imáikért és azért a páratlan áldozatkészségükért, amelyet a multban tanusítottak. Isten fizessen meg bőséges kegyelmével a jötevényeknek!

Egyben azonban újra kopogtatnak a katolikus hívek szívének ajtaján, mert fokozott támogatásuk nélkül féltelmetes nehézségek tornyosulnak a hírhirdetés munkája elé. Hallgassátok csak, mit ír egy missziós püspök a Hitterjesztés Művének központjához:

„A megküldött pénzbeli segítségért annál is inkább forró hálámot kell kifejeznem, mert tisztában vagyok vele, mily nehézségekbe ütközik az adományok összegyűjtése. Nagy bátorítás valamennyiünk számára amikor látjuk, hogy a katolikus hívek még a mai nehéz időkben sem feledkeznek meg rólunk. Mégis, sajnos, kénytelen vagyok tisztelettel közölni, hogy a megküldött segély teljességgel elégtelen, olyannyira, hogy még a nélkülözhetetlen ellátási cikkek és a háborus adók összegét sem fedezi. Ez azt jelenti, hogy egyetlen fillér sem marad a voltaképpeni missziós munkára, nem is szólva azokról a költségekről, amelyeket a szétbombázott, leégett és használhatatlanná tett templomok és iskolák helyreállítására igényelne. Most már odáig jutottunk, hogy misszióink valamennyi kerülete

a hadi cselekmények kellős közepébe került.

„Valóságos gyötrelmem a lelkemnek, ha misszionáriusaim leveleit olvasom, kik éjjel-nappal, meg nem szünő ágyútűz és légitámadások közepette teljesítik hivatásukat, miközben egyre új és új károkról és pusztulásokról kell beszámolniuk.

„Haladunk előre a magunk útján és a jó Istenbe vetjük minden bizodalunkat, de egyuttal kötelességemnek is érzem, hogy ezt a szerencsétlen, meggyötört missziós földet különleges módon is gondjaimba ajánlom.”

Ilyen és ehhez hasonló jelentések érkeznek Rómába nap-nap után, az összes missziós földdekről. Ne legyetek érzéketlenek a hős misszionáriusok küzdelmei iránt. Katolikus Testvérek! Egyesítetek magatokat az ő gondjakkal és fohászokkal! Legyetek ezidén is nagylelkűek és áldozatkészek, még sokkal inkább, mint valaha. Adakozástok érdemét a megholt hívek lelkéért is feljajánlhatjátok. Maga a Szentséges Atya, Krisztus földi helytartója fordul Hozzátok és kér Benneteket, hogy imádkozzatok az igazságon nyugvó világbékeéért és hogy ugyanakkor a missziós hivatások ápolásával és pénzbeli adományaitokkal magatok is működjétek közre az istenorosság elterjesztésének nagy műrében.

Ugy adjátok ma oda adományaitokat a missziók javára, mintha magának az Ur Jézusnak adnátok, kinek szentséges Szívéből ma is fájdalmasan tör elő a sóhaj: „Egéb juhaim is vannak, melyek nem ez akorból való: őket is el kell vezetni hozzám, és egy akor leszen és egy pásztor!”

SZINHAZ

BOLOND

Szabados Béla nagyoperettjének felüitása

Rákosi Jenő és Szabados Béla régi, legényes daljátékát, a *Bolondot*, elevenítette fel penteken este a Szögiget Színház, Daniss Győző rendezésében. A címszerepet is ő játszotta és meglepetésül szolgálta, hogy nemcsak a drámai jelenetekben nyújtott olyan alakítást, amely tulszárnyalja az operettekkel szemben támasztott igényeket, hanem énekszámai is igen jók voltak. A szegény bolondot, aki felnevelt egy elhagyott árva gyermeket s aki belepusztul abba, hogy a hajadonná serdült és élete minden örömevé vált leánykát nem tudja megtartani magának, megható módon ábrázolta. A leány szerepét Márfi Vera játszotta és énekelte végig, színesen és bensőséggel illeszkedve bele a romantikus mese gyermekes néha ferde és könnyen félreérthető fordulataiba. Benkő Béla pompás énehangjával játékának fiatalos lendületével kifogástalan volt a dallás új szerepében akinek megjelenése végzetessé válik a szerencsétlen bolond számára. A derűs elemet Szabó Ernő pőizű öreg kocsmárosa, Barsi Béla remekül jel-

lemzett vén cselszövő sekrestyése s a kocsmáros három bájos leányát megismerlyesítő Szögi Arany, Telek Ica és Haraszthi Irén képviselték merész és bohókás hódolóikkal együtt, akiket Márfi Ede, Bakai Lajos és Halassi Gyula jelenítettek meg sok kedveséggel és elevenséggel. Főként a három leány üde megjelenése, vidám csicsérgése s biedermyeres mozgása ellensúlyozta kellemesen a darab komor hangulatait, amivel feledteték, hogy énektudásuk nem állott a lalmu által megkivánt magaslatokon.

A darab kiállítása különös dícséretet érdemel. Utó mester díszletei nyiltszini taposkat kaptak, nagyon megérdemelten. A zenekart Szathmárv

Endre karnagy vezette, aki érvényen juttatta a Szabados-muzsika minden szépségét. (*)

Színházi iroda közleményei:

„A bolond” című romantikus nagyoperett, mely a tegnap esti bemutatón oly hatalmas és osztatlan sikert aratott, szombaton este „A”-bérletben, vasárnap este bérletszünetben kerül műsorra a színházban. Gyönyörű muzsika, humor és vidámság bőven váltakozik ebben a pompás nagyoperettben. Csodásan szép kiállítás.

Szombton délután negyed 4 órai kezdettel vidám gyermek délután lesz a színházban. Szinre kerül „Aladár nem számár” című gyermekoperett filléres helyárrakkal. Jegyek 30 fillértől 170 fillérig kaphatók.

„Aransyárga falevél” az idény leg nagyobb sikerü operettjüdjonsága vasárnap délután negyed 4 órai kezdettel olesó helyárrakkal kerül színre a bemutató előadás pompás szereposztásában. Rengeteg humor, bámulatos kiállítás, szenzációs táncok. Három óras kacagó orkán. Jegyekről ajánlatos elővételben gondoskodni.

„Gazdátlan asszony”. Barabás Pál vigjátékjüdjonsága hétfőn és kedden este van a színház műsorán. A pompás vigjátékjüdjonságot, mely az Andrassy Színháznak volt sokáig nagysikerü műsordarabja Sármasny Miklós rendezi. Hétfőn este premier bérletben, kedden este „A”-bérletben kerül színre.

NÉMETH MÁRIA kamara-énekesnő, a bécsi Opera és a m. kir. Operaház tiszteletbeli tagja, Csóka Béla, Liohtas Konstantin, Szóts D. Péter és Rác Tilda operaénekesek vendég-felléptével, valamint Márfi Vera és Benkő Béla felléptével szerdán este Verdi örökbecsü operája a „Troubadur” kerül színre felemelt helyárrakkal. Jegyek elővételben már válthatók a színházi pénztárnál. Bővített zenekar. Megerősített kórus.

HETI MÜSOR:

Szombaton délután: Aladár nem számár.

Szombaton és vasárnap este: „A bolond.”

Vasárnap délután: „Aransyárga falevél.”

Hétfőn este: „Gazdátlan asszony” premier bérlet.

Kedden este: „Gazdátlan asszony” „A”-bérlet.

Szerdán este: „Troubadur.”

4 gengő 93 fillér a cukorrépa megállapított ára

A MTI jelenti: Irányadó helyről felhívják a figyelmet a m. kir. közellátási miniszter rendeletére, amely ezerint a takarmányrépa legmagasabb termelői ára száz kilogrammonként három pengő, a cukorrépa termelői ára száz kilogrammonként négy pengő 93 fillér. Ehhez ártóbblet címén még 42 fillér számítható fel természetbeni mentékszolgáltatások megváltása fejében. Ennél magasabb áron takarmányrépát, illetve cukorrépát a fennálló jogszabályok értelmében eladni nem szabad, mert az az említett jogszabályokban foglalt következményekkel jár.

Árkás

fégyverek, revo-verek és minden némü föltévek kaphatók

Jakab László

Rákóczi-ut 4.

Halmos László hangversenyei elé

Gondolatok Nagyváradi zenei kulturájáról

Nagyváradi mindig a tehetségek városa volt, ahonnan állandóan rajzottak az ország különböző részeibe, főleg a fővárosba, az irodalom, művészetek, tudomány legkülönösebb ágai, a sport, az ipar és kereskedelem kiváló képviselői. Mi mindig többet adtunk másoknak, mint amennyit kaptunk. Városunk az ország szellemi életében mindig volt és biztos tartalmat képezett.

Az azonban őszintén be kell vallanunk, hogy a zeneművészetben Nagyvárad sohasem játszott vezető szerepet, sőt más, hasonló jelentőségű vidéki városok mögött elmaradt a sorban. Aki jelentősebb zenész nálunk megfordult, ha meg is honosodott itt, mint Beleznay Antal, bizony máshonnan került ide. Ha voltak is régebben sikeres hangversenyek, csak idegen művészek arattak igazi sikert s többnyire azok sem annyira a művészetükkel, mint inkább divatos nevéikkel. Nem jelent az zenei kulturát, ha csillogó nevek viselői köré a hangos reklám össztrombitálja azok seregét, akiket a saját hírságuk még áldozatokra is képessé tesz. Ha Nagyváradon zenei kultúra volna, száztagú kintűnő énekkarral és száztagú filharmonikus zenekarral kellene büszkélkednünk azertagú és a társadalom minden rétegéből összetevődő közönség előtt. De hol vagyunk mi még ettől!

Halmos László nagyváradi születésű, tehát a mi büszkeségünk volna, de neki is idegenben kellett rendkívüli tehetségéhez, páratlan szervező-képességéhez méltó érvényesülési teret és keretet keresnie. Második házából, Győről jön most hozzánk, hogy hangversenyek keretében bemutassa nekünk egy kis részét annak, amit ott alkotott. Ezúttal a kintűnő Palestrina női kamarakórusát hozza magával s előadja fiatalságához mérten bámulatosan gazdag szerzeményeinek egy csokrárt.

Halmos László szerzeményeit csak Nagyváradon nem ismerik. Külföldön is jobban ismerik, mint itt, a szülővárosában. Persze, nem jazz-darabokat ír, hanem egy szép, költői lélek nemes gondolatait és érzéseit fejezi ki az abszolút tudás tökéletes formájában. Mint rendkívül temperamentumos karmester, saját műveinek épp oly tökéletes tolmácsolója, mint Mécse László.

Szeretnők, ha jövő vasárnapi hangversenyein olyan sokan tapsolnának neki, hogy kedvet kapna — végleg hazajönni. Dr. K. J.

Halmos László október 25-i hangversenyének műsora

Hírt adtunk már arról, hogy rövidesen pompás zenei élvezetben lesz része Nagyváradi zenekedvelőinek. Okt. 25-én a Református Kultúrpalotában, délután 6 órai kezdettel hangversenyt ad a Győri Kamarakórus kiváló, fiatal karnagyának, a váradi származású Halmos Lászlónak a vezetésével. Most alkalmunk van néhány szót szólni a hangverseny nem mindennapi műsoráról. Halmos műveinek különféle válfajából ad mutatót. A műsor Asszisi Szent Ferenc Naphimnuszával kezdődik, majd Sik Sándor fordításában ismert két szótár következik. Mind a három mű a modern magyar egyházi muzsika bensőséges alkotása. Ezután dr. Szalay

Elemér, a városi zeneiskola kintűnő igazgatója adja elő hangversenyharmoniumon két kompozícióját: egy novarellójátékot és egy fugát. Majd újra a kamarakórus következik három modern magyar versre (Mécse L. Ady E. és Harsányi Lajos költ.) írt Halmos-művel. A dalok a legújabb stílusú agyar dalköltészet alkotásai, a költemények mondanivalójának hű érzékeltetői. Szünet után Halmos Andrásnak, a szerző apjának Petőfi-dalait éneklő F. Bartók Ilona operanékesnő. Ezután Kerényi György egy Babits Mihály-versre írt dala és

Villámépítkezés épületgyárakkal és repülőműhelyekkel

Meg kell honosítani nálunk is a dinamikus német építkezési módszert

A Magyar Közgazdaság írja: Szemünk láttára folyik immár hosszabb ideje az építkezési módszer átalakulása, amely már a háború előtti időkben elvezetett a vasbeton egyre fokozottabb és egyre általánosabb alkalmazásához. Ennek az építkezési módnak a módszeres és következetes továbbfejlesztése a német építkezésben most egyenesen forradalmi átalakulást eredményezett: olyan építkezési módszert, amely minden tekintetben beleillik a mai dinamikus és óriási teljesítményű korszakba.

Hosszú út vezetett az ősi kőszek barlanglakásaitól a modern idők felhőkarcokig, illetve most már a németországi „épületgyárak” kialakulásáig, de ki lehet mutatni, hogy minden időben egyik legfontosabb közszükséglet volt az építkezés, amely különösen most — a totális háború különleges követelményei között — rendkívül fontosságra tett szert.

A megrongált vagy elpusztult gyári épületeket egykettőre újjá kell építeni, most nem lehet ezzel hónapokig várni. A hadfelszerelési iparoknak eok új gyártelepre van szükségük, ezeknek a felépítése sem tarthat ma hosszú ideig. Ezek az életbevágó szükségletek teremtették meg Németországban a „villámépítkezés” óriási jelentőségű, új rendszerét, amelyről most érkezett meg az első kimerítőbb tudósítás. Nem érdektelen, hogy ezt az ismertetést a német felhivatalos *Pariser Zeitung* hozza, jelöl

Erdélyi József Nagyváradi, Hlatky Endre-utca 10
Telefon: 12-81 **Zománcedény**, alumínium edény, hűsítő, zsemlye- és mákdaralók, mérlegek, zománczott tűzhely, alpakka evőeszközök **állandó raktára!**
Szolid árak!

Bartók Béla négy kedves, finom kompozíciója következik. A műsört Halmos változatosan hangszerelt virágénekeivel zárja.
Az értékes hangversenyre a jegyeket elővételben már árusítja az Orsz. és az Estilap könyvkereskedések, valamint a hangversenyt rendező nagyváradi Népművelési Bizottság hivatala (Szilágyi D. utca 12. I. em. telefon 24-88) 2 P, 1.50 P, 1 P, és 70 filléres áron.

ros Béla, Bringye László, Csató Ferenc, Csóka Gyula, Csoma Zsigmond, Delli Zsigmond, Fábian István, Fekete Miklós, Fekete Kornél, Fillimon János, Gagyi Ernő, Grosz József, Grünsperger József, Guttmann Lajos, Hajnal Sándor, Heidt Zsigmond, Kapalay Árpád, Kereki László, Keller Géza, Kovács Lajos, Körösi Sándor, Krause László, Levai Ferenc, Lisztes János, Lúczek Miklós, Markovits Bertalan, Nagy Gyula, Nagy Imre, Nagy János, Nagy Lajos, Németh János, Patka Péter, Puskás Lajos, Ratter József, Sándor János, Sass Sándor, Schlieder József, Schneider Antal, Stemler Ferenc, Szigeti Imre, Szilágyi Károly, Szócsa András, Tarr Sándor, Tassi János, Tóth János, Varga Ferenc, Varga Gyula, K. Vajna Sándor, Végh Sándor, Weber Tibor, Nagy Sándor.

A nagyváradi kir. járásbíróság. Pk. 12.498.—1942—6. szám.

Idéző hirdetmény

A nagyváradi kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy Nagyváradi város kérelmezőnek Moga Ilona tanítónő panaszolt ellen 1440—1941. M. E. sz. r. alapján egyezségi tárgyalás iránt indított perében egyezségi tárgyalására határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1942 évi december hó 4 napján, délelőtt 8 órakor hivatalos helyiségében (Széchenyi-tér 14. sz., 31 ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Moga Ilona tanítónő panaszolt részére — aki ismeretlen helyen tartózkodik — ügygondnokul Dr Pop János nagyváradi ügyvédet nevezte ki.

A bíróság felhívja a panaszoltat, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Nagyváradi, 1942. évi október hó 1. Dr Horváth Sándor esk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül: Olvashatatlan aláírás, kiadó.

A nagyváradi kir. járásbíróság. Pk. 12.511.—1942—6. szám.

Idéző hirdetmény

A nagyváradi kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy Nagyváradi város kérelmezőnek Anghel Tódor panaszolt ellen 1440—1941. M. E. sz. r. 7. §-a alapján indított perében egyezségi tárgyalására határnapot tűzött ki és felhívta a feleket, hogy 1942 évi december hó 4. napján délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében (Széchenyi-tér 14. sz., 31 ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Anghel Tódor panaszolt részére — aki ismeretlen helyen tartózkodik — ügygondnokul Dr Boross István nagyváradi ügyvédet nevezte ki.

A bíróság felhívja a panaszoltat, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Nagyváradi, 1942. évi október hó 2. Dr Horváth Sándor esk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül: Olvashatatlan aláírás, kiadó.

Felhívás a lövészkötelezettekhez!

Az Árpád Lovász Egyesület felhívja az alant felsorolt V. és VI. szakasz tagját, hogy honvédelmi kötelességük teljesítésére folyó évi október hó 18-án reggel jelentkezzenek a Széchenyi-tér 1. számú ház udvarán, hogy a lögyakorlatot elvégezhessek.

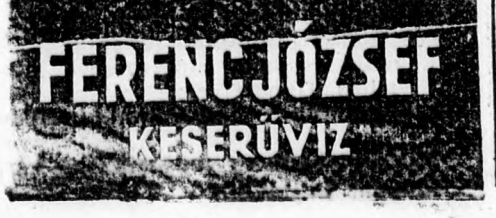
V. szakasz:

Andó János, Ari Gyula, Bakó Imre, Berényi Odón, Biri József, Bíró István, Bihari Lajos, Blezsán László, Boros László, Braun Gyula, Császár Béla, Csiposigán János, Ecsedi József, Gecsei József, Goschler József, Hosszú László, Illyés Béla, Juhász Imre, Katona János, Keskeny Aladár, Kiss Endre, Koszta Pál, Kovács Sándor, Lakatos Sándor, Lázár Ferenc, Lukács János, Máthé Ferenc, Migna György, Miska Lajos, Nagy Jenő, Nagy Sándor, Nász

Tivadar, Németh András, Pápai József, Pangler Rudolf, Papp János, Putnik Elemér, Princz Pál, Saja Géza, Serbán István, Szabó Béla, Szabó József, Széles János, Szöllősi Ferenc, Sztankovits Lajos, Takács Lajos, Tarr Sándor, ifj. Tóth Lajos, Vasé András, Varga Lajos, Végső Mihály, Vincze László, Zenker Endre, Zsugyó István

VI. szakasz:

Ifj. Bakucz Tibor, Balogh Ferenc, ifj. Bács Gyula, Blázsovits József, Bo-



Férfiruhákat használtak, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

hasznátruha üzletében
Bémer-tér 1. (udvarban)
Hívásra házhoz jövök.

A nagyvárad kir. járásbírósa.
Pk. 12.514—1942—5. szám.

Idéző hirdetés

A nagyvárad kir. járásbírósa köz-
hírré teszi, hogy Nagyvárad város ké-
relmezőnek Bence Gábor panaszolt
ellen 1440—1941. M. E. sz. r. 7. §-a
alapján indított perében egyezségi tár-
gyalására határnapot tűzött ki és fel-
hívta a feleket, hogy 1942 évi decem-
ber hó 4. napján délelőtt 9 óra-
kor hivatalos helyiségében (Szé-
chenyi-tér 14., 31. ajtószám alatt) jelen-
jenek meg, egyezsmind pedig Bence
Gábor panaszolt részére — aki ismer-
etlen helyen tartózkodik — ügygond-
nok Dr. Boross István nagyvárad ügy-
édet nevezte ki.

A bíróság felhívja a panaszoltat,
hogy a fent megjelölt határnapon és
órában személyesen vagy képviselőre
jogosult és igazolt meghatalmazott által
jelenjen meg, mert ellenkező esetben
az ügygondnok fog helyette eljárni.

Nagyvárad, 1942. évi október hó 2.

Dr. Horváth Sándor sk.
kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül: Olvashatatlan
aláírás, kiadó

RÁDIÓ

VASÁRNAP, OKTÓBER 18.
Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.15 Hírek.
8.30 Öszinte beszéd.
9.00 I. Előszóval üzennek harcoló hon-
védeink. 2. Beszél a front.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a
belvárosi Föplébánia-templomból.
A szentbeszédet Pintér László dr.
a szabadjai Paulinum-igazgatója
mondja.
11.15 Evangélikus istentisztelet a Deák
téri templomból. Igét hirdet Raf-
fay Sándor dr. püspök.
12.15 Levente műsor.
12.55 A megváltozott nagyvárosi esték.
Szvatkó Pál előadása.
13.10 A Rádiózenekar műsorából.
13.45 Időjelzés, hírek, vizállásjelentés.
14.00 Magyar művészlemezek.
15.00A földművelésügyi miniszterium
rádióelőadássorozata.
15.45 Beszékart-zenekar.
16.30 Hírek magyar, német, román,
szlovák és ruszin nyelven.
17.05 Honvédeink nótát kérnek.
18.00 Nadányi Zoltán elbeszélése.
18.20 Rossin-Szevillaj borbély nyitány.
18.30 Hangképek a Nagyvárad—Ferenc-
város labdarugómérkőzéséről. A
közvetítő Nagyváradról vezető
Legényei József dr.
18.50 Hírek.
19.05 Rádiózenekar.
20.00 Ditrói Mór csevegése.
20.15 Chappy-tánczenekar játszik.
21.10 Az elváltatlanok. Vigjáték.
21.40 Hírek, sport- és löversenyeredmé-
nyek.
22.15 Melles Béla zenekar.
23.20 Tánczene zongorán
23.35 Magyar nóták.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 12.15 Nagyzenekari szórakoztató hang-
lemezek.
12.15 Vidák József cigányzenekara.
13.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
17.00 Genthon István előadása.
17.25 Beethoven: Esz-dur vonósnegyes.
18.00 Háromszéki hangképek. Kórosi
Csoma Sándor szülőfalujában.
18.30 Szórakoztató zene.
19.05 A magyar Vöröskereszt a harc-
tér. Pitroffy Szabó Béla dr. egye-
temi magántanár előadása.
19.20 Szabó Ernő zongorázik.
19.50 A m. kir. honvéd haditudósító
ezred helyszíni közvetítése.
20.30 Pertis Pál cigányzenekara.

HÉTFŐ, OKTÓBER 19.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt
bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közle-
mények. Reggeli zene.
10.15 Székesfevárosi Tűzoltózenekar.
11.15 Verdi Vonósnegyes. Előadja a
Római Vonósnegyes.
11.40 Samsay Géza felolvasása.
12.10 Illiczy László szalonzenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vörös-
kereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 A párizsi szimfonikus zenekar.
15.20 A kassai rádió műsorából.
15.50 Katona Lajos előadása.
17.05 Sinkó János harmonikaszámai.
17.20 Molnár Oszkár dr. jogi előadása.
17.45 Az Operaház zenekara.
19.05 Utry Anna és Farkas László ár-
kel Farkas Jenő cigányzenekara
kíséretével.
20.00 Harsányi Zsolt vidám csevegése
20.15 Szól a katonabanda.
20.40 Krudy Gyula elbeszélései.
21.00 Szalonötös.
22.10 Tánczene.
23.00 Szórakoztató zene.

Budapest II.

- 17.05 Melecco János elbeszélése.
17.25 Könyvű zene.
18.30 Német nyelvoktatás.
19.05 Luda Matyi. Hangjáték.
20.35 Közvetítés a gyöngyös—visonta
pincékből.

KEDD, OKTÓBER 20.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt
bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közle-
mények. Reggeli zene.
10.15 Szórakoztató zene.
11.15 Szabó Pál gondolkodik.
11.40 Divattudósítás.
12.10 A Mária Terézia 1. honvégya-
logezred zenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vörös-
kereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Pertis Jenő cigányzenekara.
15.20 Könyvű zene.
15.50 Gyermekdelután.
17.05 Rádiózenekar.
17.30 Fessler Lajos dr. előadása.
18.00 Péter Ernő dr. előadása.
18.25 Aulikki Rautawaara énekel
19.05 Hanglemezek. Turhányi István
összekötő szövegével.
22.20 Külgöy negyedóra.
20.25 Orient-express. Hangjáték.
21.10 Amsterdami Concertgeouw ze-
nekar.
21.20 Nagy Adorján vidám előadása.
22.10 Beszékart zenekar.
23.10 Magyar nóták.
Budapest II.
17.05 A Földművelésügyi Miniszterium
mezőgazdasági felőrája.
17.30 Wagner: Istenek alkonya.
17.45 Ruszin hallgatóinknak.
18.10 Hersényi Bálint zongorázik.
18.35 Fertsek Ferenc elbeszélése.
19.05 Kamarazene.
19.50 Tóth Ervin dr. felolvasása.
20.20 Szórakoztató zene.

SZERDA, OKTÓBER 21.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt
bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közle-
mények. Reggeli zene.
10.15 Scvinszky László szalonzenekara.
11.15 Rautawaar áriákat és dalokat
énekel.
11.40 Pakots József elbeszélése.
12.10 Országos Postászenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vörös-
kereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Heinemann Ede tánczenekara.
15.20 Szórakoztató zene.
15.50 Diákféltára.
17.05 Uray Margit magyar nótákat
zongorázik.
17.20 Szombathy Pál m. kir. ezredes
sportcsevegése.
17.40 Filmzene.
18.00 Honvédműsor.
19.05 Walter Rummel zongorázik a
magyar-német művészcsere ke-
retében. Hangfelvétel.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje
a Magyar Lapok-at

- 19.30 Ráth-Végh István felolvasása.
19.50 Heléczy együttes.
20.15 Magyar nótáest.
21.00 Közvetítés a nógrád-erőcei Gorka
műhelyből.
21.20 Haydn: Esz-dur vonósnegyes.
22.10 Rádiózenekar.
23.00 Tánczene

Budapest II.

- 16.00 Az Operaház előadásának közve-
títése: Varázsfuvola.
19.10 Olasz nyelvoktatás.
19.40 A pozsonyi rádió műsorából.
20.20 Drucke György dr. előadása.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak. svájci anker **Ács Tibor.** Széchenyi
órák vétele, eladása, szakszerű alátitása, javítása tér 6.

Sipos is játszik holnap a NAC ellen

Nagyvárad. Saját tud. A ma délelőtti
pesti gyorsal megérkezett a Fradi. —
Frissen, jókedvűen ugrálnak le a fiúk,
ott látjuk a teljes vezérkart is. A NAC
vezetősége szíves szavakkal üdvözlő
érkezőket s már is indulnak a kijárat
felé.

E sorok írója azonnal Sipost, a vil-
lámszerződéssel beállított, volt jugo-
szláviai válogatotat kereste.

A végtelenül szimpatikus megjelené-
sű csatár, Fintával baktatott befelé s
a bemutatkozás perceiben már mintha
rég ismerősök volnánk, olyan kedve-
sen felelget kérdésünkre.

— Sok szépet és jót hallottam már a
NAC-ról és nekem is az a véleményem,
hogy az idény legszebb mérkőzésének

színhelye lesz holnap Nagyvárad. Hogy
melyik csapat győz, a jelen esetben kü-
lönösképpen a szerencsétől függ, mert
hisz a labda gömbölyű... — mondja
szerényen.

— Mondd csak egész nyugodtan,
hogy győzünk — szól közbe Finta —
határozott — bizonytalansággal...

Közben nagyon elhuzta Sipos karját
táskája és kihasználva az utánuk
sokasodó NAC szurkoló srácok pihent
erejét, odanyomta nehéz málháját egy
fattyu kezébe.

— Egy kicsit nehéz — vigasztalja
alkalmi hordárát a csatár.

— Nem baj, vasárnap este még nehe-
zebb lesz három góllal — vág rá nyomban
a suttyó NAC-ista.

APRÓ AJÁNDÉTESEK

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt briliánsat vasár-
napon Bras. kezezeresz, Rakoczi-ut 8. 185

Könyvkötészeti és dobozgyári gépe-
ket vesznek. Braun, Keskeny-utca 20. 253

Elköltözés miatt olcsó áron 2000
pengőért eladó, Petérdi-u. 11. kertés
magánház. Jelinek ingatlaniroda, Te-
leki-ú 2. 251

Eladó 4 szobás, összkomfortos, adó-
mentes ház, Juhász Gyula-utca 16. (Ta-
béry-telep) 248

Alig használt írógép „Torpedó” férfi
kerékpár eladó. Megtekinthető: Csáky
István u. 57. ajtó 4. 247

Perzsaszőnyegeket, szalagarnitúra ap-
roszemű kézigoblennel athuzva, négy-
kerékű gyermekautó eladó. Vörösmarty
utca 25. 254

Eladó 3 szobás beköltözhető ház, gaz-
dálkodónak is alkalmas, ára 13 ezer
pengő. Több kisebb, nagyobb bérházak,
telekek és szőlők. Tatayné, Szigligeti-
u. 12. 255

Részletfizetésre eladó bérházak. Vár-
 utcán 30.000 pengőért, vételkor lefize-
tendő 5000 pengő, hátralék 100 pengő
kamatmentes havi részletben. Bethlen
Gábor-utcán 30.000 pengővel, vételkor
lefizetendő 6000 pengő, hátralék 300
pengő kamatmentes havi részletben.
Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 242

Joghallgatót, iskolást, vizsgáira ol-
csón előkészítem. Cím: Hlatky-u. 3. III.
em. 8. délután 3—5-ig hétfőn 6—fél
8-ig. 246

Mikussay József engedélyes ingatlan-
közvetítő irodája, Lovas-u. 3. Azonnal
beköltözhető villa, 5 szobás modern.
Andrássy-utcán sürgősen eladó. 245

Női és gyermek ruhákat, kabátokat
olcsón varr. Huszárné, Bem-utca 16. 244

Darvas község (Bihar megye) határá-
ban 74 kat. hold területű, jöminőségű
feketeföld tanyával együtt jutányos
áron eladó. Érdeklődni lehet dr. Mucsi
ügyvéd irodájában, Széchenyi-tér 1. 242

Eladó regénytár. Dr. Baditz. Miskolc
159

Jömenetelű két kemencés pékség, csa-
ládi okok miatt sürgősen átadó. Cím
a kiadóban. 231

Használt spór és vaskályha eladó.
Akadémia-u. 8. 240

Opozon bélésees rövid férfi bunda el-
adó. Csengeri-u. 2. sz. 235

Allást nyert

Tisztviselőnt, aki hosszú proxissal
rendelkezik, vegyi-, lack-, festék- vagy
olaj-szakmában, perfect gépiró, jó szá-
moló — keresünk megfelelő fizetés
mellett, állandó alkalmazásra. Csak el-
sősorú, idősebb munkások jelentkez-
zenek. Bihari Vegyi- és Ásványiparnál,
Mezőtelegden. 257

Bördisműves segédekkel állandó al-
kalmazásra felvesz, irasbeli ajánlatot
Etey főrendös, Nyiregyháza. 241

Mindenes szobaleány felvétetik azon-
nalra. Farkas gyógyszerész, Polgárör-
utca 15. 252

Lakás

2 külön bejáratu 1 szoba butorozatlan-
ul azonnalra kiadó, kizárólag magá-
nosok részére. Cím a kiadóban. 256

Elcsereimém 3 szobás lakóamat köz-
ponti 4—5 szobással, vagy kivennek 2
üres szobát előszobával. Szabó Ferenc,
Beöthy Ödön-utca 25. 256

Különféle

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket,
azok petéit falból, padozat alól, butor-
ból, felelősséggel irtja. Paragáz szolga-
lat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon:
14—21. 664

Bérbe vennék tanyás birtokot a vá-
roshoz közel. Cím a k adóhivatalban.
249

Oktatás

Középiskolások magánoktatását vál-
talja perfect román komoly tanerő —
Cím a kiadóban. 230

Készült a Szent László-nyomda r. t.
kőrtorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi
Dezso-utca 5. szám.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Feladó: Dr. Paál Árpád
Feltételek: Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt.
kezelésében